

Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych

Rzeczpospolita
Polska

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**Efektywne zamówienia publiczne
– wzmocnienie potencjału administracji**

Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych

Urząd Zamówień Publicznych

Warszawa, 2018 r.

**Przykładowe społeczne i środowiskowe kryteria oceny ofert
w zamówieniach publicznych**

Autorzy:

Brygida Brańko – „Kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych – wprowadzenie”

Katarzyna Ołdak-Bułańska – „Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów społecznych”

Marcin Skowron – „Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów środowiskowych”

Redakcja: Magdalena Olejarsz

Skład, łamanie i druk:

CC Professionals Group, www.ccpbg.com.pl

Wydawca:

Urząd Zamówień Publicznych, www.uzp.gov.pl, e-mail: uzp@uzp.gov.pl

Opracowanie i druk współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ISBN 978-83-88686-66-5

© Urząd Zamówień Publicznych

Warszawa 2018 r.

Spis treści

1. Kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych – wprowadzenie	5
2. Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów społecznych.	31
2.1. Kryterium dotyczące liczby zatrudnionych do realizacji zamówienia osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia	31
2.2. Kryterium dotyczące zaangażowania do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym zastosowaniu wymagań dotyczących zatrudnienia określonej liczby osób niepełnosprawnych do realizacji zamówienia na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	37
2.3. Kryterium dotyczące przeprowadzenia szkolenia dla osób zaangażowanych w realizację zamówienia z zasad obsługi osób z niepełnościami	42
2.4. Kryteria dotyczące odwołania do oznakowań (etykiet) społecznych oraz standardów społecznych określonych w etykietach społecznych	47
2.4.1. Kryterium oceny ofert dotyczące dostawy toreb bawełnianych oznakowanych etykietą GOTS Organic	46
2.4.2. Kryterium oceny ofert dotyczące przygotowania serwisu kawowego z wykorzystaniem kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu	47
2.5. Kryteria dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe.	57
2.5.1. Kryterium oceny ofert dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe przy przygotowaniu ciepłych dań obiadowych	56

2.5.2. Kryterium oceny ofert dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych przy przygotowaniu serwisu kawy i herbaty	60
3. Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów środowiskowych	62
3.1. Kryterium oceny ofert dotyczące pochodzenia włókien drzewnych pozyskanych w sposób zrównoważony	62
3.2. Kryterium oceny ofert dotyczące ekologicznych parametrów technicznych pojazdów wykorzystywanych do realizacji zamówienia	70
3.3. Kryterium dotyczące dostawy lub zastosowania w ramach świadczenia usługi wyrobów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej	73
3.4. Kryterium oceny ofert dotyczące charakterystyki środowiskowej środków czystości stosowanych przy realizacji zamówienia	81
3.5. Kryterium oceny ofert odnoszące się do klasy efektywności paliwowej opon	88
3.6. Kryterium oceny ofert dotyczące efektywności energetycznej budynku	91
4. Podsumowanie	95

1. Kryteria oceny ofert w zamówieniach publicznych – wprowadzenie

Proces udzielania zamówienia publicznego jest ciągiem powiązanych ze sobą decyzji i działań zamawiającego, wśród których znajduje się ustalenie kryteriów oceny ofert i sposobu ich zastosowania. W konkurencyjnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego kryteria oceny ofert są powiązane z momentem kulminacyjnym postępowania – z wyborem najkorzystniejszej oferty. Zarówno same kryteria oceny ofert wybrane dla konkretnego postępowania jak i sposób dokonywania wyboru oferty najkorzystniejszej w oparciu o te kryteria, powinny pozostawać w ścisłym związku z przedmiotem zamówienia, oraz z realizacją przez zamawiającego różnych polityk zakupowych, w tym aspektów społecznych, środowiskowych czy innowacyjnych, jak również powinny uwzględniać pożądaną przez zamawiającego sposób realizacji zamówienia przez wykonawcę. Określenie sposobu wyboru oferty najkorzystniejszej, a więc tego jakie kryteria oceny ofert zostaną zastosowane i w jaki sposób zamawiający będzie te kryteria stosował tj. jakie elementy oferty będą w tej ocenie brane pod uwagę, jakie wagi będą przypisane poszczególnym kryteriom i jaka formuła matematyczna przeliczania na punkty zostanie zastosowana, a także w jaki sposób na podstawie tej oceny zostanie wybrana najkorzystniejsza oferta decydują, obok opisu przedmiotu zamówienia, czy i w jakim stopniu zamawiający dokona korzystnego zakupu a więc czy zapewni sobie korzystny stosunek jakości nabywanego świadczenia do jego ceny.

Sam wybór oferty najkorzystniejszej jest wynikiem technicznego użycia kryteriów oceny ofert i sposobu dokonywania oceny ofert, które zostały wcześniej ustalone i przyjęte przez zamawiającego dla konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a więc jest konsekwencją decyzji podjętych najczęściej jeszcze w ramach przygotowania postępowania.

Dobór kryteriów oceny ofert dla danego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jest powiązany przede wszystkim z rozpoznaniem zapotrzebowania zamawiającego na określone świadczenie, czyli z ustaleniem co jest zamawiającemu potrzebne i w jakim celu. Nie tylko działania wewnętrzne zamawiającego, ale także przeprowadzenie rozpoznania rynku w zakresie dostępności i w celu ustalenia optymalnej specyfikacji przedmiotu zakupu są potrzebne do właściwego ustalenia i opisanie kryteriów oceny ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Przemysłane przygotowanie opisu przedmiotu zamówienia i podjęcie decyzji w oparciu o jakie procedury będzie dokonywany wybór wykonawcy są punktem wyjścia dla określenia kryteriów oceny ofert służących wyborowi oferty

najkorzystniejszej. W celu właściwego doboru i opisu kryteriów oceny ofert powinny być brane pod uwagę także inne czynniki oddziałujące na zamówienie jak: priorytety strategiczne, biznesowe, czy polityczne zamawiającego, które wiążą się z przyszłym zakupem. Zadaniem zamawiającego po podjęciu decyzji co do przeprowadzenia postępowania w celu udzielenia zamówienia publicznego jest więc ustalenie jak najbardziej optymalnego dla danego przedmiotu zamówienia i własnych uwarunkowań sposobu wyboru wykonawcy zamówienia, a w przypadku, gdy właściwym sposobem wyboru będzie postępowanie konkurencyjne – również ustalenie kryteriów oceny ofert najbardziej optymalnych dla wyboru oferty najkorzystniejszej.

Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 17 listopada 2015 r. (sygn. akt: XXIII Ga 1401/15) stwierdził, że:

„Sama procedura wyboru najkorzystniejszej oferty ma też służyć zamawiającemu i jego potrzebom. W świetle obiektywnych kryteriów określonych w SIWZ zamawiający następnie dokonuje oceny ofert, która ma odzwierciedlać jego subiektywne preferencje co do przedmiotu zamówienia. Wykonawca przystępujący do postępowania o zamówienie publiczne nie może też narzucać zamawiającemu kryteriów jakimi ma się kierować wybierając najkorzystniejszą ofertę. Należy wskazać również, że zamawiający dokonując oceny przedstawionych ofert ponosi w konsekwencji ryzyko sformułowania warunków i kryteriów w SIWZ jak i podjętego przez siebie ostatecznego wyboru oferty.”/Nie publ.

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych¹ (dalej „ustawa Pzp”) definiuje ofertę najkorzystniejszą jako ofertę przedstawiającą najkorzystniejszy bilans ceny lub kosztu i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego lub która najlepiej spełnia kryteria inne niż cena lub koszt, gdy cena lub koszt są stałe, albo ofertę z najniższą ceną lub kosztem, gdy cena lub koszt są jedynym kryterium oceny ofert (por. art. 2 pkt 5 ustawy Pzp). Oznacza to, że podstawą wyboru najkorzystniejszej oferty i zarazem kryteriami oceny ofert mogą być:

- 1) wyłącznie cena, albo
- 2) wyłącznie koszt, albo
- 3) cena i koszt, albo
- 4) cena i inne kryteria oceny ofert odnoszące się do przedmiotu zamówienia, albo
- 5) koszt i inne kryteria oceny ofert odnoszące się do przedmiotu zamówienia, albo

¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 1986.

- 6) cena i koszt i inne kryteria oceny ofert odnoszące się do przedmiotu zamówienia, albo
- 7) inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, gdy cena lub koszt są stałe.

Tym samym, kryterium ceny albo kosztu musi być zastosowane z zasady jako kryterium oceny ofert, zaś pozostałe kryteria mogą być stosowane przez zamawiającego, w zależności od potrzeb.

Ustawa Pzp nie definiuje samego pojęcia „kryterium oceny ofert” ponieważ „kryterium” należy obecnie do powszechnie używanych pojęć językowych. Zgodnie z definicją słownikową² pod pojęciem „kryterium” należy rozumieć „czynnik służący za podstawę oceny, wyboru lub kwalifikacji”.

Ustawa Pzp nie nakazuje zamawiającym stosowania określonych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do określonych przedmiotów zamówienia³. Przyjmuje natomiast jako zasadę wybór oferty najkorzystniejszej na podstawie kryteriów oceny ofert określonych przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (por. art. 91 ust. 1). O tym jaka oferta będzie najkorzystniejsza dla zamawiającego w konkretnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego decyduje sam zamawiający ustalając kryteria oceny ofert w tym postępowaniu i nadając im znaczenie. Dobór kryteriów wyboru oferty najkorzystniejszej jest uzależniony przede wszystkim od przedmiotu zamówienia, jego cech i od celów, którym ma służyć realizacja tego zamówienia. Ustawa, obok z zasady obowiązkowych kryteriów oceny ofert – ceny lub kosztu, wskazuje także na przykładowe kryteria oceny ofert, którymi mogą być inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności: jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty społeczne, aspekty środowiskowe, aspekty innowacyjne, organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie

² Internetowy Słownik języka polskiego, PWN pod red. Witolda Doroszewskiego.

³ Wyjątek dotyczy jedynie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 października 2005 r. w sprawie homologacji typu pojazdów samochodowych i przyczep (Dz. U. nr 238, poz. 2010, z 2006 r. nr 205, poz. 1512 oraz z 2008 r. nr 29, poz. 166), niebędących pojazdami specjalnymi, i określonych § 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz.U. Nr 96 poz. 559) kryteriów oceny ofert w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N, którymi są:

- 1) zużycie energii;
- 2) emisja dwutlenku węgla;
- 3) emisje zanieczyszczeń: tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów.

osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia, serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji (por. art. 91 ust. 2 ustawy Pzp). Nieco inny katalog przykładowych kryteriów oceny ofert został przewidziany dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, gdzie są to (w szczególności): jakość, zrównoważony charakter usług społecznych, ciągłość lub dostępność danej usługi oraz kryterium stopnia uwzględnienia szczególnych potrzeb użytkownika usługi (por. art. 138r ust. 3 ustawy Pzp).

W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa koszt nie występuje jako kryterium, które może być brane pod uwagę samodzielnie albo w zestawieniu z innymi przykładowymi kryteriami oceny ofert. W postępowaniach tych kryteriami oceny ofert mogą być tylko cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia (por. art. 131k ust. 1 ustawy Pzp). Dla zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa katalog przykładowych kryteriów oceny ofert, został rozszerzony o dodatkowe przykładowe kryteria takie jak: rentowność, bezpieczeństwo dostaw, interoperacyjność oraz właściwości operacyjne. Tak jak w przypadku pozostałych rodzajów zamówień, tak i przy zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zamawiający może skorzystać z przykładowych kryteriów oceny ofert z ustawy Pzp, ale może także nie stosować żadnego z nich i zastosować własne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, albo połączyć własne kryteria z wybranymi lub ze wszystkimi kryteriami z ustawy Pzp, w połączeniu z kryterium ceny.

Wymienione wyżej katalogi innych, dodatkowych w stosunku do ceny lub kosztu kryteriów oceny ofert są otwarte, co znaczy, że zamawiający może skorzystać z przykładowych kryteriów, ale może także nie stosować żadnego z nich i zastosować własne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, albo połączyć własne kryteria z wybranymi lub ze wszystkimi kryteriami z ustawy Pzp, przy zastosowaniu obok tych kryteriów także kryterium ceny lub kosztu. Jedyłą okolicznością zwalniającą zamawiającego z obowiązku zastosowania ceny lub kosztu jako kryterium oceny ofert jest sytuacja, w której przedmiot zamówienia odnosi się do produktów, usług lub robót budowlanych o stałych cenach lub koszcie, czyli gdy ich ceny lub koszt wynikają z przepisu prawa lub decyzji właściwego organu czyli stanowią element tzw. rynku regulowanego (np. stała taryfa na dostawy gazu czy ceny urzędowe leków). W takich przypadkach zamawiający pomija kryterium ceny lub kosztu (które są stałe) jako podstawę wyboru oferty najkorzystniejszej i opiera swój wybór wyłącznie na innych kryteriach oceny ofert.

Zastosowanie innych niż tylko cena lub koszt kryteriów oceny ofert ma na celu przede wszystkim uzyskanie przez zamawiającego możliwości porównania ofert różniących się między sobą pod względem jakości czy właściwości oferowanych produktów, usług lub robót budowlanych i umożliwienie dokonania wyboru takiej oferty, która w najwyższym stopniu spełnia wymagania zamawiającego i jest dla niego najkorzystniejsza poprzez zbilansowanie ceny i walorów jakościowych czy innych wymagań istotnych dla zamawiającego. Zastosowanie w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego kryteriów oceny ofert innych niż cenowo-kosztowe umożliwia zwiększenie konkurencji w postępowaniu i zrównanie szans na uzyskanie zamówienia przez wykonawców oferujących produkty, usługi i roboty budowlane różniące się nie tylko ceną, ale również jakością, w tym zastosowaną technologią czy właściwościami.

Porównanie takich ofert umożliwia zamawiającemu wybór oferty dzięki której, przy optymalnej cenie, może uzyskać produkt, usługę czy robotę budowlaną zaawansowaną technologicznie, o wyższej jakości, dostosowaną do jego potrzeb. Porównanie ofert różniących się znacznie pod względem jakościowym wyłącznie przy zastosowaniu kryterium cenowego nie byłoby właściwe z uwagi na brak możliwości zrównania konkurencyjnych szans wykonawców w postępowaniu, w którym wybrana byłaby zawsze oferta najtańsza.

Stąd, w przypadkach, gdy zamawiający oczekuje od wykonawców przedstawienia ofert, w których oferowane dostawy, usługi czy roboty budowlane mogą różnić się między sobą pod względem jakości, w tym innowacyjnością, zaawansowaniem technologicznym, mogą być wykonywane z wykorzystaniem praw autorskich czy patentów, właściwe jest dokonywanie wyboru najkorzystniejszej z wykorzystaniem odpowiednich kryteriów jakościowych obok kryteriów cenowych. Podkreślenia wymaga przy tym konieczność zachowania związku pomiędzy przedmiotem zamówienia a dobieranymi przez zamawiającego kryteriami oceny ofert.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 27 sierpnia 2014 r., sygn. akt: KIO 1630/14, dotyczącym postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym zostało zastosowane kryterium „jakość opinii prawnej” o wadze 50% oraz „potencjał kadrowy (mierzony doświadczeniem wskazanych ekspertów) o wadze 20% oraz kryterium ceny o wadze 30% stwierdziła, że:

„ (...) naruszenie wyrażonej w art. 7 ust. 1 i 3 ustawy zasady uczciwej konkurencji a także równego traktowania wykonawców może wyrażać się nie tylko w dyskryminującym opisie przedmiotu zamówienia, postawieniu niewłaściwych warunków udziału w postępowaniu, ale także w ustaleniu kryteriów oceny ofert, które nie będą znajdowały w opisie przedmiotu zamówienia, oraz

– w części wskazującej na priorytety Zamawiającego wyrażone w kryterium jakościowym – będą, bez uzasadnienia preferowały pewne wartości, które będą rzutowały następnie na taką lub inną ocenę złożonych ofert.

Podkreślenia – po pierwsze – wymaga, że cechy, właściwości czy funkcjonalności oferowanego przedmiotu, sposób wykonania zamówienia, które wyrażają się w kryteriach jakościowych, podlegających punktacji, powinny obejmować nie jakiekolwiek cechy, ale walory w pewien sposób, właściwy dla zamawianego przedmiotu, reprezentatywne dla oceny jakościowej, możliwości uznania na ich podstawie, że dany produkt albo sposób realizacji zamówienia jest „lepszy” od innego, bardziej pożądaný, czy w wyższym stopniu realizujący cele Zamawiającego. Może to dotyczyć finalnego rezultatu, dla jakiego zamawiający dokonuje nabycia określonego przedmiotu w trybie zamówienia publicznego, ale także realizacji celów cząstkowych, pewnych partykularnych cech i właściwości zamawianego przedmiotu, które będą reprezentatywne dla ustalenia, że przedmiot posiadający te cechy, sposób realizacji zamówienia w konsekwencji będzie lepiej oddawał cel, dla którego nabywany jest dany przedmiot czy usługa. Nie chodzi tu więc o jakiekolwiek cechy, które zamawiający dobierze w celu ustalenia, która oferta wyraża wyższy bilans ceny i innych kryteriów, ale takie cechy, które mają lub mogą mieć znaczenie użytkowe, ekonomiczne lub inne dla Zamawiającego. Kryterium jakościowe zawsze będzie zatem w gestii Zamawiającego co do uznania, jaka właściwość uznawana będzie za bardziej pożądaną, co nie znaczy, że jest ono subiektywne i pozostające w sferze uznaniowości zamawiającego, zarówno co do cechy uznawanej za lepszą jak i celu, dla którego tę cechę uznano za reprezentatywną dla stwierdzenia, że przedmiot posiadający tę cechę ma wyższą jakość. Kryterium jakościowe wyraża bowiem najbardziej pożądanę, istotną wartość przedmiotu zamówienia, musi więc odnosić się do cech i właściwości, sposobu realizacji zamówienia, który jest dla Zamawiającego ważny. Ponadto, zawsze ocena tego, co jest lepsze lub gorsze będzie dokonywana z pewnej perspektywy, z określonego punktu widzenia – przez pryzmat potrzeby konkretnego zamawiającego i premiowanych przez niego w danym postępowaniu wartości.

Kryterium jakościowe winno uwzględniać najlepsze rozwiązanie, zaś to co jest najlepsze, winno być postrzegane przez przyjęte w danym zakresie kryterium oceny tego, co jest najbardziej pożądanę z perspektywy celów postępowania i realizacji zamówienia.”

Kryterium ceny

Kryterium ceny jako obowiązkowe, jedyne kryterium oceny ofert, występuje w ustawie Pzp tylko w dwóch przypadkach, które dotyczą wyłącznie postępowań do tzw. progów unijnych tj. stosowania przez zamawiającego

trybów: zapytanie o cenę (por. art. 72 ust. 2 ustawy Pzp) oraz licytacji elektronicznej (por. art. 80 ust. 3 ustawy Pzp). W obu tych przypadkach zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

Zgodnie z obecnym stanem prawnym, w trybach innych niż zapytanie o cenę i licytacja elektroniczna, zamawiający mogą stosować kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert z tym zastrzeżeniem, że zamawiający należący do sektora finansów publicznych i będący państwowymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp, aby mogli zastosować cenę jako jedyne kryterium oceny ofert muszą spełnić dodatkowe, określone ustawą Pzp warunki. Zastosowanie ceny jako jedynego kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60% jest uzależnione od określenia przez zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia (a więc od ustalenia przez zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia parametrów jakościowych w odniesieniu do wszystkich istotnych elementów składających się na charakterystykę przedmiot zamówienia), i dodatkowo wykazania w załączniku do protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia (por. art. 91 ust. 2a ustawy Pzp).

Warunek ustalenia parametrów jakościowych w opisie przedmiotu zamówienia jest spełniony także wówczas, gdy opis przedmiotu zamówienia odwołuje się do specyfikacji technicznych zawierających takie standardy jakościowe. Ustawa nie wymaga od zamawiających, by w celu zastosowania ceny jako jedynego kryterium oceny ofert oszacowywali koszty cyklu życia, a wymaga jedynie wskazania, w jaki sposób opisując standardy jakościowe wzięli pod uwagę koszty występujące w cyklu życia przedmiotu zamówienia. Może to nastąpić np. poprzez uwzględnienie w opisie przedmiotu zamówienia wymagań dotyczących obniżenia kosztów eksploatacji przedmiotu zamówienia. Jeżeli w odniesieniu do określonych rodzajów zamówień koszty cyklu życia w ogóle nie wystąpią, wówczas za spełniające wymóg ustawowy może być uznane wskazanie w załączniku do protokołu braku wystąpienia kosztów cyklu życia. Zastosowanie kryterium ceny jako jedynego kryterium oceny ofert znajduje uzasadnienie wówczas, gdy przedmiot zamówienia ma charakter ustandaryzowany tzn. zamawiający w opisie przedmiotu zamówienia odwołuje się do ustalonych obowiązkowych standardów technicznych lub jakościowych produktów, usług lub robót budowlanych bądź standardów funkcjonujących na rynku, albo sam określa w opisie przedmiotu zamówienia wymagania jakościowe lub techniczne na tyle precyzyjnie, że oferowane przez wykonawców produkty, usługi lub roboty budowlane nie powinny różnić się pod względem istotnych dla zamawiającego cech

jakościowych. Jako jedyny i wystarczający czynnik decydujący o wyborze oferty najkorzystniejszej może wówczas służyć cena. Przykładem mogą być roboty budowlane, które mają być wykonywane z zastosowaniem narzuconych przez zamawiającego ustandaryzowanych reżimów technologicznych i określonych jakościowo materiałów przez każdego wykonawcę, bez względu na to, którego z nich oferta będzie wybrana, w taki sam sposób, na takim samym poziomie jakościowym i technologicznym. Oczywiście, ograniczenia co do zastosowania przez tych zamawiających kryterium ceny nie występują w tych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, w których zastosowanie kryterium cenowego jako jedynego kryterium oceny ofert stanowi istotę tych trybów, co dotyczy wskazanych wyżej: postępowania w trybie zapytania o cenę oraz licytacji elektronicznej.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt: KIO 98/18, stwierdziła, że:

„Obecne brzmienie art. 91 ust. 2a ustawy Pzp stanowi, że Zamawiający kryterium ceny może zastosować jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli określi w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykaże w załączniku do protokołu w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia. Dokonana zmiana przepisu nowelizacją ustawy Pzp z 2016 roku w zakresie przedmiotowych przesłanek związanych ze standardami jakościowymi niewątpliwie miała na celu uwypuklenie związku standardów jakościowych z przedmiotem zamówienia i roli, jaką w ustaleniu standardów istotnych dla przedmiotu zamówienia odgrywa zamawiający.

Z powyższego przepisu wynika, że intencją ustawodawcy było zagwarantowanie przez zamawiającego określonej jakości przedmiotu zamówienia poprzez jego opis i uwzględnienie w nim jakości dzięki opisaniu wszystkich istotnych parametrów/standardów przedmiotu świadczenia. Tym samym Zamawiający nadal jest uprawniony do ustalenia kryteriów, które pozwolą na wybranie oferty spełniającej w najwyższym stopniu jego uzasadnione potrzeby. Jednocześnie zmiana przepisu 91 ust. 2a ustawy Pzp spowodowała, że odpadła podstawa do poszukiwania obiektywnych „standardów jakościowych” i w tej chwili to zamawiający określa „istotne” dla niego samego poziomy jakości zamieszczając w protokole i samym opz elementy, które uznaje za konieczne. Nastąpiło więc przeniesienie akcentu z obiektywnego określania kryteriów na podejście subiektywne, zachowujące zasady prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zgodnie z przepisami ustawy Pzp.”

<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Kryterium ceny powinno być przy tym stosowane jako kryterium oceny ofert z uwzględnieniem definicji ustawowej, która pojęcie to odnosi do ceny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1830) czyli wartości wyrażonej w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę, w której uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług lub podatkiem akcyzowym, w tym stawkę taryfową (por. art. 2 pkt 1 ustawy Pzp).

Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 28 listopada 2014 r. (sygn. akt V Ca 3383/14) odnosząc się do wyróżnienia przez zamawiającego w kryterium cena dwóch podkryteriów: „cena z VAT” o wadze 5% i „cena bez VAT” stwierdził, iż:

„Zamawiający nie miał prawa wprowadzenia jako podkryterium ceny netto w ramach kryterium ceny brutto. Tym bardziej, że nadając temu podkryterium wagę 25% (przy nadaniu kryterium ceny łącznie 30%) uznał, że decydujące jest kryterium ceny netto. (...) ustawa Prawo Zamówień Publicznych definiuje pojęcie ceny, odsyłając do ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz.U. poz. 915), gdzie jako cenę rozumie się cenę wraz z podatkiem VAT, a więc cenę brutto. Skoro to pojęcie zostało zdefiniowane w Prawie zamówień publicznych brak było podstaw do wprowadzenia w SIWZ-ie dodatkowej definicji ceny.”/Nie publ.

Kryterium kosztu

Zastosowanie kryterium kosztu jako jedyne kryterium oceny ofert nie jest obwarowane żadnymi warunkami. Warto zauważyć, że kryterium kosztu nie dotyczy ograniczenia, które ustawa Pzp łączy z zastosowaniem kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny przez zamawiających należących do sektora finansów publicznych i będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej (określonych art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp.). Tym samym, kryterium kosztu może stanowić jedyne kryterium oceny ofert bez żadnych ograniczeń. Może być również stosowane wraz z innymi kryteriami oceny ofert.

Pojęcie kosztu nie zostało zdefiniowane w ustawie Pzp, jednak biorąc pod uwagę odróżnienie przez ustawę kryterium kosztu od kryterium ceny, można odnosić to pojęcie do sumy liczonych w pieniądzu wydatków, które będą poniesione przez zamawiającego w związku z nabyciem przedmiotu zamówienia, oraz wydatków dotyczących okresu eksploatacji, a nawet utylizacji

przedmiotu zamówienia. Zastosowanie kryterium kosztu wymaga określenia przez zamawiającego elementów składowych, które muszą być brane pod uwagę przez wykonawców przy obliczaniu kosztu (np. jako sumy ceny nabycia przedmiotu zamówienia oraz kosztów nabycia części zamiennych oraz serwisu w okresie 10 lat od dnia rozpoczęcia użytkowania przedmiotu zamówienia).

Zgodnie z ustawą Pzp kryterium kosztu można określić z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia. Ustawowa definicja określa sam cykl życia jako wszelkie możliwe kolejne lub powiązane fazy istnienia przedmiotu dostawy, usługi lub roboty budowlanej, w szczególności badanie, rozwój, projektowanie przemysłowe, testowanie, produkcję, transport, używanie, naprawę, modernizację, zmianę, utrzymanie przez okres istnienia, logistykę, szkolenie, zużycie, wyburzenie, wycofanie i usuwanie (por. art. 2 pkt 1a ustawy Pzp). Rachunek kosztów cyklu życia może dotyczyć więc niektórych lub wszystkich kosztów, które będą ponoszone w cyklu życia (istnienia przedmiotu dostawy, usługi lub roboty budowlanej) i może obejmować w szczególności koszty:

- 1) poniesione przez zamawiającego lub innych użytkowników związane z:
 - a) nabyciem,
 - b) użytkowaniem, w szczególności zużycie energii i innych zasobów,
 - c) utrzymaniem,
 - d) wycofaniem z eksploatacji, w szczególności koszty zbierania i recyklingu;
- 2) przypisywane ekologicznym efektom zewnętrznym związane z cyklem życia produktu, usługi lub robót budowlanych dotyczące emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń oraz inne związane z łagodzeniem zmian klimatu, o ile ich wartość pieniężną można określić i zweryfikować (por. art. 91 ust. 3b i 3c ustawy Pzp).

Zastosowanie szacunku kosztów z wykorzystaniem podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia wymaga określenia przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia danych, które mają przedstawić wykonawcy, oraz metody, którą zamawiający zastosuje do określenia kosztów cyklu życia na podstawie tych danych (por. art. 91 ust. 3d ustawy Pzp). Wykonawcy powinni wiedzieć w jaki sposób będzie przez zamawiającego przeprowadzony rachunek kosztów cyklu życia (jaka będzie metoda obliczania kosztów cyklu życia). Ponadto, wykonawców powinni być poinformowani jakich danych wymaga od nich zamawiający, aby przeprowadzić rachunek kosztów cyklu życia (konieczne jest przy tym wskazanie nie tylko samych danych, które mają być przedstawione przez

wykonawców, ale również dokumentów, z których takie dane będą ewentualnie pozyskiwane).

Obowiązek stosowania kryterium ceny lub kosztu wraz z innymi kryteriami oceny ofert

Ustawa Pzp wskazuje także na przypadki, w których zamawiający nie może ustalać jako jedynego kryterium oceny ofert kryterium ceny lub kosztu, ale obok kryterium ceny lub kosztu zawsze musi wystąpić przynajmniej jedno dodatkowe kryterium oceny ofert.

Pierwszy taki przypadek odnosi się tylko do zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 (jednostki sektora finansów publicznych i inne niż z sektora finansów publicznych państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej) oraz ich związków, i dotyczy sytuacji, gdy podmioty te nie określą w opisie przedmiotu zamówienia standardów jakościowych odnoszących się do wszystkich istotnych cech zamówienia oraz nie wykażą w załączniku do protokołu w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia (por. art. 91 ust. 2a ustawy Pzp).

Drugi przypadek ma miejsce wówczas, gdy kiedy cena lub koszt są stałe (por. art. 91 ust. 2b ustawy Pzp), a trzeci odnosi się do zamówień w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący (por. art. 2 pkt 5 lit. a ustawy Pzp).

Warto zwrócić uwagę, że w wyniku nowelizacji ustawy Pzp ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r.⁴ został zniesiony obowiązek stosowania kryteriów pozacenowych w przypadku dopuszczenia przez zamawiającego składania ofert wariantowych.

Formułowanie kryteriów oceny ofert

Zasady dotyczące formułowania kryteriów oceny ofert opierają się na ogólnych zasadach rządzących udzielaniem zamówień publicznych wskazanych w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp.

⁴ Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, z późn. zm.)

Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 27 czerwca 2012 r. (sygn. akt XII Ga 152/12) odniósł się do wprowadzenia przez zamawiającego dwóch kryteriów oceny ofert w postaci: terminu uruchomienia usługi oraz czasu dokonania zmian parametrów, co doprowadziło do preferowania jednego wykonawcy, który jako jedyny posiadał możliwość uzyskania maksymalnej ilości punktów w zakresie tych kryteriów, ponieważ posiadał gotową infrastrukturę i nie musiał ponosić kosztów oraz poświęcać czasu na jej wytworzenie :

„Sformułowanie kryteriów oceny ofert stanowi niewątpliwie jedną z fundamentalnych czynności zamawiającego, dlatego też winna być ona dokonana z poszanowaniem zasady wyrażonej w art.7 ust. 1 ustawy Pzp. Zakazane są zatem takie kryteria oceny ofert, które, wprowadzając nie bezpośrednio, lecz pośrednio i potencjalnie mogą wpłynąć na ograniczenie konkurencji (...) dyskryminacja wykonawców może przybrać różną formę, także formę sprecyzowania kryteriów oceny ofert w sposób typujący jednego z nich na faworyta przetargu. Mamy wówczas do czynienia z dyskryminacją pośrednią (...) Chodzi bowiem o to, że siwz kierowane są do szerszego kręgu ewentualnych wykonawców, nie tylko do jednej spółki. Winny być więc skonstruowane w taki sposób aby, z obiektywnego punktu widzenia każdy z nich miał możliwość podjęcia realnej próby spełnienia maksymalnie punktowanych kryteriów. Inaczej mówiąc istota sprawy polega na tym czy maksymalnie punktowane kryteria są faktycznie dostępne dla wszystkich uczestników przetargu czy tylko dla jednego, znanego wykonawcy”./Nie publ.

Z zasady zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców wynika, że zamawiający formułując kryteria oceny ofert powinien stosować te same reguły, nie preferując żadnego z wykonawców, i nie dyskryminując żadnego z wykonawców, umożliwiając wykonawcom konkurowanie ze sobą na takich samych zasadach.

Krajowa Izba Odwoławcza w uchwale z dnia 29 grudnia 2016 r. (sygn. akt KIO/KD 75/16) rozpatrzyła zastrzeżenia od wyników kontroli przeprowadzonej przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych odnosząc się do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym zamawiający ustanowił jako jedno z kryteriów oceny ofert kryterium ładowności pojazdu o wadze 20%, a z uwagi na nieprecyzyjne określenie kryterium oceniał oferty w tym kryterium przyjmując dla jednego z wykonawców masę całkowitą mającą znaczenie dla ładowności w wysokości 22 ton, natomiast dla pozostałych wykonawców – 18 ton, co wpłynęło na obliczenie ładowności pojazdów w taki sposób, że oferta tego wykonawcy została uznana za najkorzystniejszą, mimo że w przypadku stosowania dla wszystkich wykonawców tych samych kryteriów, czyli przyjęcia do obliczeń ładowności pojazdu masy całkowitej w wysokości 18 ton, musiałaby być uznana za czwartą w kolejności. Izba w uchwale tej wskazała, iż:

(...) Nieprecyzyjne określenie kryteriów oceny ofert doprowadziło do wskazanego przez samego zamawiającego naruszenia zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, bowiem część wykonawców w ofertach wskazała ładowność pojazdu jako różnicę pomiędzy dopuszczalną masą całkowitą podwozia a masą własną podwozia, zaś wykonawca wybrany – jako różnicę pomiędzy maksymalną masą całkowitą podwozia a masą własną samochodu. Zgodzić należy się również, iż zamawiający obowiązany jest sformułować kryteria oceny ofert w sposób, który zapewni, iż wszystkie oferty oceniane będą na takich samych, nie budzących wątpliwości interpretacyjnych zasadach, zaś wykonawcy nie będą mieli trudności we właściwym formułowaniu ofert, gdyż istotnym jest, by wykonawcy nie mieli możliwości formułowania ofert w sposób niejednoznaczny, co z zasady wykluczałoby możliwość uzyskania obiektywnej porównywalności ofert.

(...) Sam fakt, że wykonawcy różnie zinterpretowali sposób obliczenia ładowności pojazdu świadczy o tym, że opis tego kryterium spowodował trudności w przygotowaniu oferty. Skutkiem tych różnic było złożenie przez wykonawców ofert, których obiektywne porównanie było niemożliwe. Nie można zatem zgodzić się z tezą zamawiającego, iż wobec prawidłowego sporządzenia SIWZ nie doszło do naruszenia art. 7 ust. 1 ustawy Pzp. Nie ulega wątpliwości, że zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców oznacza m.in. konieczność oceny ofert według wcześniej sprecyzowanych i znanych wykonawcom kryteriów a w niniejszym postępowaniu zasada ta nie została zachowana. Wobec powyższego zgodzić należy się z kontrolującymi, iż w niniejszej sprawie podstawą do unieważnienia postępowania nie było samo nieprecyzyjne sformułowanie SIWZ, ale opisanie kryteriów oceny ofert w sposób niejednoznaczny i nie pozwalający na wybór najkorzystniejszej oferty, który nie naruszałby zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Kryteria oceny ofert muszą być związane z przedmiotem zamówienia (odnosić się do przedmiotu zamówienia).

Ma to miejsce wówczas, gdy kryteria oceny ofert dotyczą robót budowlanych, dostaw lub usług, które mają być zrealizowane w ramach tego zamówienia, we wszystkich aspektach oraz w odniesieniu do poszczególnych etapów ich cyklu życia, w tym procesu produkcji, dostarczania lub wprowadzania na rynek, nawet jeżeli nie są istotną cechą przedmiotu zamówienia (por. art. 91 ust. 2c ustawy Pzp). Oznacza to, że zamawiający przy formułowaniu kryteriów oceny ofert nie musi koncentrować się wyłącznie na gotowym produkcie, usłudze czy robocie budowlanej w momencie ich odbioru czy nabycia, ale może również formułować kryteria oceny ofert odnoszące się do różnych aspektów związanych z nabywanym produktem, usługą czy robotą budowlaną w trakcie ich przygotowywania czy następnie korzystania z nich (eksploatacji) jak np. roczne zużycie energii elektrycznej, koszt materiałów eksploatacyjnych, obecność materiałów szkodliwych dla zdrowia itp.

Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej (por. art. 91 ust. 3 ustawy Pzp). Nie zmieniła tej reguły w żaden sposób zmiana w zakresie ustawowego katalogu przykładowych kryteriów oceny ofert, wśród których znalazły się także: organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia (por. art. 91 ust. 1 pkt 5). Kryteria te nadal mają charakter przedmiotowy i dotyczą badania jakości realizacji świadczenia, które ma być realizowane przez wykonawcę przy pomocy określonych osób, których wiedza, doświadczenie i kwalifikacje zawodowe są gwarancją dla jakości świadczenia, co ma w szczególności znaczenie w odniesieniu do nabywanych przez zamawiającego usług.

W wyroku z dnia 4 maja 2017 r., sygn. akt: KIO 763/17, Krajowa Izba Odwoławcza stwierdziła, że:

(...) kryterium odnoszące się do jakości personelu (zespołu) mającego wykonywać przedmiot zamówienia nie dotyczy i **nie łamie zakazu zawartego w art. 91 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych – przy założeniu, że kryterium to zostanie prawidłowo sformułowane, tj. będzie się odnosiło do konkretnego personelu (zespołu) wyznaczonego do realizacji zamówienia, a nie ogólnie personelu wykonawcy bez wskazania jego powiązania z przedmiotem zamówienia i jego jakością.** Tym samym kryterium to powinno być powiązane ze sposobem wykonania zamówienia, przykładowo jako element metodologii wykonania zamówienia. **W wyroku TSUE z 26 marca 2015 r. w sprawie C-601/13 (Ambisig)** Trybunał wskazał, że **zdolność do wykonania zamówienia może zależeć w znacznym stopniu od zawodowej**

wartości osób zobowiązanych do jego wykonania, a na wartość tę składa się również doświadczenie zawodowe i wykształcenie tych osób, szczególnie, gdy usługa ma charakter intelektualny. (...)Relacją kryterium jakościowego dotyczącego personelu, a warunku udziału w postępowaniu polega na tym, że przy ocenie warunku udziału w postępowaniu ocenia się potencjał kadrowy wykonawcy ogólnie, a przy ocenie według kryterium oceny ofert – indywidualnie osoby, które są wyznaczone do realizacji danego zamówienia.

W tym samym **postępowaniu wymagania dotyczące osób mogą stanowić i warunek udziału w postępowaniu i kryterium oceny ofert.** W takim przypadku zamawiający w ramach warunków udziału w postępowaniu może określić minimalny zakres kwalifikacji i doświadczenia wymagany od personelu wykonawcy, a w ramach kryterium oceny ofert oceniać zakres kwalifikacji i doświadczenia osób przeznaczonych konkretnie do realizacji danego zamówienia, przyznając im stosowne punkty.

Oceniając spełnianie warunku zamawiający ocenia te kwalifikacje zero-jedynkowo, czy wymogi zostały spełnione, czy też nie. Natomiast oceniając zespół w ramach kryterium oceny ofert, zamawiający dokonuje wartościowania kwalifikacji proponowanych osób i przyznaje za nie ofercie punkty, które będą przyczyniały się do uplasowania oferty na danym miejscu rankingu ofert.

Obie oceny podlegają także innym rygorom formalnym – do kryterium oceny ofert nie ma zastosowania art. 26 ust. 2b ustawy Prawo zamówień publicznych (zaproponowane do zespołu osoby nie muszą stanowić kadry własnej wykonawcy, jednak wykonawca musi zagwarantować udział tych osób w realizacji zamówienia), podobnie jak, co do zasady, art. 26 ust. 3 – a przynajmniej zastosowanie to będzie poważnie ograniczone ze względu na wyrażony w art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zakaz zmiany treści oferty, bowiem członkowie zespołu będą stanowili ścisłą treść oferty, do tego podlegającą ocenie. (...)

Izba podzieliła stanowisko orzecznictwa, że zakres oferty służący do jej oceny w ramach kryteriów oceny ofert, nie podlega uzupełnieniu po upływie terminu składania ofert.

Treść oferty może być wyjaśniana wyłącznie w trybie wynikającym z art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, wskazującym uprawnienie zamawiającego w tym zakresie. W wyroku z dnia 30 marca 2010 r., sygn. akt X Ga 7/10 Sąd Okręgowy we Wrocławiu wskazał, że „art. 87 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych odnosi się do możliwości żądania od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Dotyczy to więc tej części oferty, która jest nieprecyzyjna, niejasna, dwuznaczna, budząca wątpliwości interpretacyjne, jest niedopatrzeniem, lub błędem niezamierzonym, opuszczeniem, lecz wyrażona w treści oferty. Nie dotyczy to tej części oferty, co do której wykonawca powinien był wskazać konkretne dane pozwalające na ocenę oferty lecz tego zaniechał.”
<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Wyjątek w zakresie podanej wyżej zasady nie formułowania kryteriów oceny ofert odnoszących się do właściwości wykonawcy dotyczy jedynie zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, do których nie mają zastosowania reguły odnoszące się do kryteriów oceny ofert, w tym zakaz formułowania kryteriów oceny ofert odnoszących się do właściwości wykonawcy (por. art. 138l, art. 138m oraz art. 138o ustawy Pzp) oraz zamówień na usługi niepriorytetowe w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (por. art. 131bb ust. 1 ustawy Pzp).

Opis kryteriów oceny ofert i sposób oceny ofert

Konieczność określenia kryteriów oceny ofert w sposób jednoznaczny i zrozumiały wynika wprost z ustawy Pzp, która wyraźnie wskazuje, że taki sposób formułowania przez zamawiających kryteriów oceny ofert ma umożliwiać sprawdzenie informacji przedstawianych przez wykonawców (por. art. 91 ust. 2d ustawy Pzp). Chodzi przede wszystkim o to, aby wykonawcy byli w stanie zrozumieć co będzie oceniane w ramach danego kryterium, w jaki sposób i jakie informacje zawarte w ofertach będą brane pod uwagę przez zamawiającego dla celów oceny ofert. Dostarczenie zamawiającemu w ofertach wyczerpujących informacji potrzebnych do oceny ofert w ramach danego kryterium umożliwia porównanie ze sobą informacji przedstawianych przez wykonawców, a następnie ocenę ofert.

Zamawiający ustanawiając własny katalog kryteriów oceny ofert nie ma nieograniczonej swobody w doborze kryteriów, ponieważ zawsze kryteria te muszą być związane z danym przedmiotem zamówienia, dodatkowo opis kryteriów i sposób oceny ofert musi być oparty na obiektywnych przesłankach, wyłączających dowolność w podejmowaniu decyzji o wyborze. **Oczywiście, nie oznacza to, że nie jest możliwe stosowanie kryteriów oceny ofert odwołujących się do wrażeń subiektywnych** jak np. ocena walorów estetycznych, smakowych czy funkcjonalnych, ale także (a nawet przede wszystkim) w odniesieniu do takich kryteriów oceny ofert podany sposób oceny ofert powinien zawierać obiektywne przesłanki, które będą decydowały o przyznawaniu punktacji, na podstawie których wykonawcy uzyskają wiedzę o preferencjach zamawiającego. Kryteria odwołujące się do wrażeń subiektywnych nie mogą być wykorzystywane w aukcji elektronicznej, w której ocena ofert odbywać się może jedynie na podstawie kryteriów oceny ofert umożliwiających automatyczną ocenę oferty, bez ingerencji zamawiającego (por. art. 91a ust. 3 ustawy Pzp).

Do kwestii zachowania zasady równego traktowania wykonawców oraz zachowania zasad uczciwej konkurencji w związku z formułowaniem kryteriów oceny ofert i sposobu oceny ofert na podstawie kryteriów oceny ofert odniósł się Sąd Okręgowy Gliwicach w wyroku z dnia 13 kwietnia 2012 r. (sygn. akt: X Ga 25/12/za). Sąd rozpatrywał sytuację w której zamawiający jako jedno z kryteriów oceny ofert przyjął kryterium „koncepcja” które rozbił na kilka podkryteriów (całość o wadze 30%) o określonych wartościach punktowych, przy czym w zamyśle zamawiającego nie było konieczne precyzyjne opisanie co zamawiający będzie brał pod uwagę przy ocenie ofert za pomocą tych podkryteriów, ponieważ minimalne wymagania w zakresie sposobu wykonania usługi były opisane w siwz. Sąd Okręgowy w Gliwicach mimo, iż ostatecznie oddalił skargę wykonawcy wskazał, iż:

„Jakkolwiek zamawiający jest uprawniony do ustalenia kryteriów oceny ofert, które pozwolą na wybranie oferty spełniającej w najwyższym stopniu jego uzasadnione potrzeby, to Sąd podzielił stanowisko Skarżącego co do generalnie ocennego i uznaniowego charakteru jednego z kryteriów oceny ofert odnoszącego się do ich zawartości merytorycznej (...). Skarżący słusznie zakwestionował kryteria takie jak zawarte w „zasadach organizacji pracy z uwzględnieniem całodobowej obsługi i obsady na poszczególnych odcinkach” tj. zapewnienie wykonania czynności wskazanych w SIWZ oraz wykonanie dodatkowych czynności ocenionych przez zamawiającego jako korzystnych dla wykonania usługi (...) czy też organizację pracy zapewniającą optymalną obsadę wysokokwalifikowanego personelu i odpowiednie godziny pracy personelu, wprowadzającą najefektywniejsze rozwiązania (...) Wymaganie przez ustawę Prawo zamówień publicznych, aby kryteria oceny ofert były opisane i wskazany został sposób oceny ofert należy interpretować w ten sposób, iż zamawiający ma obowiązek wymienić wszystkie kryteria, szczegółowo opisać do czego się odnoszą oraz w jaki sposób nastąpi ocena treści oferty przy ich zastosowaniu. Sposób oceny ofert powinien być tak skonstruowany, aby zapewniał obiektywną ocenę złożonych ofert. Oznacza to, iż powinna zostać wyłączona możliwość subiektywnej, uznaniowej i dowolnej oceny dokonanej przez członków komisji przetargowej lub inne osoby wykonujące czynności w tym zakresie z ramienia zamawiającego. Konieczne jest bowiem zapewnienie weryfikacji prawidłowości oceny ofert w szczególności przez wykonawców oraz organy uprawnione do orzekania o zgodności z prawem przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Osiągnąć można to wyłącznie wtedy, gdy szczegółowość, kompletność i jednoznaczność opisu kryteriów oceny ofert umożliwia każdemu znającemu treść ofert dokonanie ich właściwej i obiektywnie uzasadnionej oceny i hierarchizacji w rankingu ofert najkorzystniejszych”./Nie publ.

Określenie kryteriów oceny ofert to nie tylko ich nazwanie, ale również opisanie jakimi przesłankami zamawiający będzie kierował się stosując dane kryteriów, a także które informacje z ofert będą brane pod uwagę dla celów zastosowania danego kryterium. Zasada przejrzystości wymaga sformułowania przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w miarę możliwości jednoznacznego i precyzyjnego określenia kryteriów oceny ofert, ich wag oraz określenia jasnego sposobu oceny ofert na podstawie tych kryteriów, tak, aby umożliwiała to sprawdzenie, czy sposób oceny ofert był obiektywny (także w przypadku formułowania kryteriów oceny ofert uwzględniających elementy subiektywnej oceny sposób dokonywania tej oceny powinien być podany do wiadomości wykonawców).

Sąd Okręgowy w Katowicach w wyroku z dnia 28 października 2010 r. (sygn. akt: XIX Ga 468/10) stwierdził, że:

„Jeśli Zamawiający wprowadza do SIWZ obok ceny inne kryteria oceny ofert, to jest uprawniony i jednocześnie zobowiązany do przypisania znaczenia poszczególnym kryteriom. Ustawodawca bowiem tej kwestii nie reguluje, pozostawiając tym samym zamawiającemu określenie w SIWZ proporcji pomiędzy poszczególnymi kryteriami. Ustawodawca nie reguluje expressis verbis sposobu oceny oferty przy zastosowaniu kilku kryteriów, niemniej jednak należy przyjąć, że w takiej sytuacji decydujące znaczenie ma kompleksowa analiza oferty pod kątem spełnienia wszystkich wyznaczonych cech przedmiotowych ustanowionych jako kryteria oceny ofert. Innymi słowy, decydujące znaczenie ma sumaryczna ocena poszczególnych kryteriów oceny oferty. Z analizy tegoż przepisu nie wynika obowiązek podawania oceny spełnienia przez wykonawcę określonych, partykularnych cech mieszczących się w obrębie określonego kryterium. Ustawodawca nie operuje zresztą pojęciem „podkryterium”. / Nie publ.

Jak sformułowanie samych kryteriów oceny ofert, tak i określenie wag przypisanych poszczególnym kryteriom stanowi element opisujący kryteria oceny ofert w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (por. art. 36 ust. 1 pkt 13 ustawy Pzp). Tak jak w przypadku formułowania samych kryteriów, tak i w przypadku wag nadawanych kryteriom musi być przestrzegana zasada równego traktowania wykonawców oraz zapewnienia zachowania uczciwej konkurencji.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 30 października 2017 r., sygn. akt: KIO 2158/17 stwierdziła, że:

„Oceniając czy ukształtowanie treści i wagi kryterium oceny ofert „Parametry techniczne nr 1” w sposób wskazany w SIWZ odbyło się w sposób sprzeczny z prawem, a tym samym naruszyło art. 91 ust. 2 p.z.p., art. 91 ust. 2 pkt 1) p.z.p. w zw. art. 7 ust. 1 p.z.p., a także normę zrekonstruowaną na podstawie tych przepisów w związku ze sobą, Izba przyjęła, iż w sposób generalny można stwierdzić, iż z naruszeniem zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania Wykonawców, na kanwie opisu i sposobu oceny kryterium wraz z określeniem jego wagi, będziemy mieli do czynienia w sytuacji, gdy Zamawiający w sposób nieuzasadniony preferuje Wykonawcę lub produkt, eliminując bądź ograniczając dostęp pozostałym Wykonawcom/innym produktom bądź w sytuacji, w której Zamawiający ocenia Wykonawców i oferty w odmienny sposób niż określony w dokumentacji postępowania (przy czym odmienny sposób oceny może wynikać również już z samych zapisów treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia) i różny w stosunku do poszczególnych Wykonawców znajdujących się w takiej samej bądź podobnej sytuacji faktycznej.

Izba w składzie orzekającym w niniejszej sprawie podziela pogląd, że naruszenie zasad uczciwej konkurencji może mieć charakter nie tylko bezpośredni, a także pośredni, przez takie sformułowanie kryteriów, które, choć nie wprost, wskazują na preferencję w wyborze konkretnego Wykonawcy (por. wyrok KIO z 18.12.2014 r. sygn. akt KIO 2559/14, wyrok SO w Krakowie z 27.06.2012, sygn. akt XII Ga 152/12).

Jednocześnie istotnym jest, że treść SIWZ musi być przez Zamawiającego ustalona w sposób obiektywny, uzasadniony jego potrzebami i przeznaczeniem danego przedmiotu zamówienia. Natomiast ocena tego, czy wymogi Zamawiającego są uzasadnione zależy od okoliczności faktycznych danego przypadku, zaś Zamawiający winien potrafić wykazać swoje uzasadnione potrzeby w tymże zakresie. Nie da się ustalić ogólnego katalogu czy sztywnego standardu według którego dany wymóg będzie poczytywany za nadmierny, a kiedy za takowy uznany nie będzie, gdyż jak w przypadku wielu zasad ogólnych, również zasada zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców została sformułowana w przepisach w sposób wyraźny, ale również nieostry, więc każdą ocenę możliwego naruszenia art. 7 ust. 1 p.z.p. należy przeprowadzać w odniesieniu do konkretnych okoliczności i sytuacji ukształtowanej treścią dokumentacji danego postępowania.

Wykonawca powołujący się na naruszenie przez Zamawiającego art. 91 ust. 2 p.z.p. w zw. z art. 7 ust. 1 p.z.p. poprzez ukształtowanie kryteriów oceny ofert w sposób naruszający zasadę uczciwej konkurencji prowadzenia postępowania, winien wykazać adekwatny związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy przyjętą treścią (a w tym przypadku również podnoszoną przez Odwołującego wagą) kryterium oceny ofert, a nieuprawnionym ograniczeniem dostępu,

czy chociażby realnym, nieuzasadnionym obiektywnymi i uzasadnionymi czynnikami, zmniejszeniu szansy Wykonawcy na uzyskanie przedmiotowego zamówienia. Należy zauważyć, że zawsze określenie kryteriów oceny ofert będzie jakiś podmiot preferować – kryterium cenowe – Wykonawcę najtańszego, kryterium terminu wykonania – Wykonawcę najszybszego, kryterium jakościowe – Wykonawcę oferującego najlepszy pod względem założonych parametrów produkt. Okoliczności te należy uznać za notoryjne, wynikają one bowiem z naturalnej konkurencji rynkowej. W konsekwencji, samo określenie takiego kryterium nie jest sprzeczne z ustawą i nie narusza zasady określonej w art. 7 ust. 1 p.z.p., gdyż właśnie na tym polega wybór oferty najkorzystniejszej – najwyżej ocenionej w określonych przez Zamawiającego kryteriach oceny ofert. Jest to zbieżne z celem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jako takim – celem tym jest wybranie optymalnego dłużnika, a więc podmiotu, który optymalnie z perspektywy Zamawiającego w konkretnych realiach ekonomicznych zrealizuje przyjęte zobowiązanie.”
<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Nie można zapominać, że co do zasady nieodłącznym elementem opisującym sposób oceny ofert jest również formuła matematyczna służąca do przeliczania wartości liczbowych odnoszących się do poszczególnych kryteriów oceny ofert na wartości punktowe w kontekście podanych wag (a contrario kryteria odwołujące się do wrażeń subiektywnych z istoty swej nie mogą być przeliczane z zastosowaniem formuły matematycznej). Zachodzi zatem potrzeba dostosowania kryteriów oceny ofert do celów prowadzonego postępowania nie tylko pod względem ich związku z przedmiotem zamówienia oraz nadania im wag, które nie będą faworyzowały żadnego z wykonawców, ale także określenia (lub nie) formuły matematycznej, która umożliwi wybór rzeczywiście najkorzystniejszej oferty np. inna formuła matematyczna będzie korzystniejsza w danym postępowaniu przy rynku wąskim, na którym zamawiający może spodziewać się niewielkiej liczby ofert konkurujących innymi wartościami niż cena, a inna przy spodziewanej dużej liczbie ofert, z szerokim zróżnicowaniem cenowym (zastosowanie określonej formuły matematycznej w postępowaniu wpływa na jego wynik, gdyż może on różnić się od wyniku, który byłby uzyskany w przypadku zastosowania w tym samym postępowaniu innej formuły matematycznej).

Zasada przejrzystości prowadzonego postępowania powinna prowadzić do uzyskania przez każdego wykonawcę na podstawie opisanych kryteriów oceny ofert wiedzy o preferencjach zamawiającego, na tyle wystarczającej, by umożliwiała mu ona orientację na ile punktów może liczyć składając swoją ofertę.

W uchwale z dnia 18 grudnia 2015 r. (sygn. akt KIO/KD 66/15) Krajowa Izba Odwoławcza wskazała, że:

„Wyznaczony sposób oceny ofert według kryteriów, winien być tak dalece zobiektywizowany, jak to tylko jest możliwe dla danego rodzaju zamówienia, a przede wszystkim przewidywalny dla wykonawców.

Opis kryteriów i sposób oceny obejmuje pewien istotny wycinek zamawianego opracowania, sprowadzający się do oznaczenia preferencji zamawiającego. Sposób oceny w przejrzystej formie powinien przedstawiać zobiektywizowane mierniki stopnia spełnienia rzeczonych preferencji i wyznaczać jednoznaczne granice dla przyznawania punktacji. Skonkretyzowanie przesłanek oceny, warunkuje bowiem prawidłowość czynności porównania ofert w kryteriach i wyboru oferty najkorzystniejszej.

Zamawiający powinien mieć na względzie konieczność zapewnienia w przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – uczciwej konkurencji między wykonawcami i równego ich traktowania, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, z czym wiąże się konieczność skonstruowania kryteriów i sposobu ich oceny tak, aby wyłączona była możliwość dokonania subiektywnej, uznaniowej i dowolnej oceny (...) opis kryterium stosowany przez zamawiającego powinien być maksymalnie szczegółowy i pełny, gdyż ma on wpływ na sposób mierzenia stopnia spełniania przez ofertę preferencji zamawiającego wyrażonej w postaci danego kryterium. Musi istnieć zasada pozwalająca w sposób obiektywny wyrazić stopniowaną ocenę dokonywaną w ramach kryteriów punktowo. Kryterium musi być opisane tak, aby wykonawca biorący udział w postępowaniu wiedział nie tylko jaką wagę zamawiający przypisuje danemu kryterium, ale także za co konkretnie będzie on przyznawał w ramach tego kryterium punkty. Innymi słowy – konkretnym wyznaczonym cechom nabywanego dobra powinny być przypisane konkretne wartości punktowe, tak aby umożliwić merytoryczne rozstrzygnięcie wyższości jednej oferty nad drugą. W świetle zasady wyrażonej w art. 7 ust. 1 Pzp obowiązkiem zamawiającego jest dokonanie takiego opisu kryteriów oceny ofert, w tym sposobu oceny ofert, który zapewni obiektywną ocenę oraz porównywalność złożonych ofert, dając tym samym wykonawcom możliwość weryfikacji prawidłowości dokonanej oceny i wyboru oferty.”

<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Jednocześnie jednak, wykonawcy nie mogą wymuszać na zamawiających własnego rozumienia i interpretacji opisanych przez zamawiającego kryteriów oceny ofert i sposobu oceny ofert.

Krajowa Izba Odwoławcza w wyroku z dnia 5 września 2016 r. (KIO 1553/16), rozstrzygnęła kwestię, która koncentrowała się wokół wykładni użytego w SIWZ sformułowania będącego podstawą ustalenia punktacji przy ocenie ofert, iż punktacja ta będzie liczona z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku:

„Bezsporne jest, iż istnieją różne sposoby podawania wartości liczb – możliwe jest zaokrąglanie ich wartości (zgodnie z matematycznymi zasadami), bądź też podanie ich wartości bez zaokrąglania (poprzez pominięcie cyfr znajdujących się na dalszych miejscach) (...) W postępowaniu dotyczącym zamówień publicznych nie ma żadnych postanowień odnośnie sposobu liczenia punktacji, pozostawiając tę kwestię arbitralnej decyzji zamawiającego. W niniejszej sprawie zamawiający przyjął zasadę, iż punktacja będzie ustalana z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku (bez zaokrąglania wartości) i według tej samej zasady ustalił punktację wszystkich wykonawców (...) Bez znaczenia jest przy tym okoliczność podnoszona przez skarżącego, iż „zaokrąglanie” jest dokładniejszą metodą, a uzyskana w ten sposób liczba podana jest z największym przybliżeniem.”

<https://www.uzp.gov.pl/kio/orzecznictwo/wyroki>

Informowanie o kryteriach oceny ofert i sposobie ich stosowania

Informacja o tym, jakie kryteria zamawiający będzie stosował przy ocenie ofert prowadzącej do wyboru oferty najkorzystniejszej dostarcza wykonawcom wiedzy o preferencjach zamawiającego i ma wpływ na treść ofert. Z tego względu ustawa Pzp wymaga, aby tak istotna informacja była znana wykonawcom przed złożeniem przez nich ofert.

Informacje o wybranych przez zamawiającego kryteriach oceny ofert w postępowaniach konkurencyjnych z ogłoszeniem powinny być przekazywane wraz z wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ogłoszeniach (por. art. 41 pkt 9, art. 48 ust. 2 pkt 10, art. 56 ust. 1, art. 60c ust. 1a, art. 73c ust. 1 ustawy Pzp). W określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju⁵ formularzach ogłoszenia o zamówieniu (zał. nr 1) i ogłoszenia o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa/o podwykonawstwie (zał. nr 2) publikowanych obowiązkowo w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający w sekcji IV pkt 2.2 (i w załącznikach dotyczących ofert częściowych) podają kryteria oceny ofert i ich znaczenie (wagę). W ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej

⁵ Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. poz. 1127)

zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem wykonawczym Komisji⁶ na formularzach wstępnego ogłoszenia informacyjnego (zał. I), ogłoszenia o zamówieniu (zał. II), okresowego ogłoszenia informacyjnego dla zamówień sektorowych (zał. IV), ogłoszenia o zamówieniu dla zamówień sektorowych (zał. V), ogłoszeniu o systemie kwalifikowania dla zamówień sektorowych (zał. VII) i w ogłoszeniu o dobrowolnej przejrzystości ex-ante (zał. XII), kryteria udzielenia zamówienia są podawane w sekcji II pkt 2.5 poprzez wskazanie kryteriów i ich wag (lub bez wag, ale w kolejności ich ważności). Podobnie w publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ogłoszeniach o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (zał. XIV) zamawiający w sekcji IV pkt 2.1 podają w ogłoszeniu kryteria i ich wagi⁷.

Zamawiający jest związany podanymi przez siebie przy wszczęciu postępowania postanowieniami dotyczącymi kryteriów oceny ofert, i nie może tych postanowień naruszać. Zmiany w zakresie podanych do wiadomości wykonawców kryteriów oceny ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego są możliwe tylko do czasu upływu terminu składania ofert albo wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Każda zmiana ogłoszenia dotycząca kryteriów oceny ofert jest zmianą istotną i za każdym razem, gdy zamawiający zmieniają ogłoszenie o zamówieniu w odniesieniu do kryteriów oceny ofert muszą również obowiązkowo przedłużać termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub termin składania ofert o czas niezbędny na wprowadzenie przez wykonawców w tych wnioskach lub ofertach odpowiednich zmian (por. art. 12a ust 2 i art. 38 ust. 4 i 4b ustawy Pzp).

Jeżeli zamawiający wprowadza w postępowaniu inne niż cena albo koszt kryteria oceny ofert musi tym kryteriom przypisać znaczenie czyli określić wagę każdego z kryteriów (w tym kryterium ceny albo kosztu) – w stosunku do pozostałych kryteriów. W trybie przetargu nieograniczonego i przetargu ograniczonego wagi kryteriów oceny ofert muszą być podawane już w ogłoszeniu o zamówieniu. Natomiast określenie wag w przypadku trybów negocjacyjnych, jakimi są tryb negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego

⁶ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011, Dz. Urz. UEL 296 z 12.11.2015 r., s. 1.

⁷ Jedynie w przypadku zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartościach nie obligujących do publikacji ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ustawa Pzp wymaga (art. 138o ust. 3 pkt 3), aby zamawiający zamieścić ogłoszenie o zamówieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma on strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, na stronie internetowej, podając w tym ogłoszeniu informacje niezbędne z uwagi na okoliczności jego udzielenia, w szczególności kryteria oceny ofert.

czy partnerstwa innowacyjnego może nastąpić na późniejszych etapach prowadzonego postępowania.

Opis kryteriów, którymi zamawiający będzie kierował się przy wyborze oferty wraz z podaniem wag tych kryteriów i sposobu oceny ofert powinien znaleźć się również w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (por. art. 36 ust. 1 pkt 13, art. 37 ust. 4, art. 60 ust. 2 pkt 4, art. 60d ust. 5 pkt 6, 60 e ust. 3a pkt 5 ustawy Pzp). W uzasadnionych przypadkach, np. prowadzenia postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, zamawiający nie musi podawać wag, ale kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego, zaś wagi przypisane poszczególnym kryteriom oceny ofert mogą być podane w zaproszeniu do dialogu konkurencyjnego lub, odpowiednio dopiero w zaproszeniu do składania ofert.

W wyroku z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie C-6/15 TNS Dimarso NV Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (motywy 24 -37) wskazał, iż:

„(...) instytucja zamawiająca nie może co do zasady stosować reguł dotyczących ważenia, o których nie powiadomiła uprzednio oferentów (zob. podobnie wyrok z dnia 24 stycznia 2008 r., Lianakis i in., C-532/06, EU:C:2008:40, pkt 38, 42). (...) Jednakże Trybunał dopuścił możliwość, aby instytucja zamawiająca określiła po upływie terminu do składania ofert współczynniki wagi podkryteriów odpowiadających w istocie kryteriom, o których poinformowano uprzednio oferentów, pod trzema warunkami, a mianowicie pod warunkiem, że takie określenie podkryteriów, po pierwsze, nie zmienia określonych w specyfikacji lub ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia, po drugie, nie zawiera elementów, które gdyby były znane podczas przygotowania ofert, mogłyby mieć wpływ na to przygotowanie, i po trzecie, nie zostało przyjęte z uwzględnieniem elementów, które mogą mieć skutek dyskryminujący wobec jednego z oferentów (zob. wyrok z dnia 21 lipca 2011 r., Evropaiki Dynamiki/EMSA, C-252/10 P, niepublikowany, EU:C:2011:512, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

(...) Jednak ani art. 53 ust. 2 dyrektywy 2004/18, ani inny jej przepis nie ustanawia obowiązku, by instytucja zamawiająca podała do wiadomości potencjalnych oferentów, w drodze publikacji w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji warunków zamówienia, metodę oceny stosowaną przez instytucję zamawiającą w celu konkretnego ocenienia i sklasyfikowania ofert w świetle kryteriów udzielenia zamówienia i ich wagi, ustalonych uprzednio w dokumentacji przetargowej. (...) Trybunał uznał bowiem, że komisja przetargowa powinna posiadać pewną swobodę realizacji swego zadania, a tym samym może, nie zmieniając kryteriów udzielenia zamówienia określonych w specyfikacji warunków zamówienia lub w ogłoszeniu o zamówieniu, organizować swoją własną pracę w zakresie oceny i analizy przedstawionych ofert (...) metoda oceny stosowana przez instytucję zamawiającą w celu konkretnego

ocenienia i sklasyfikowania ofert nie może co do zasady zostać określona po otwarciu ofert przez instytucję zamawiającą. Jednak jeżeli określenie tej metody przed otwarciem nie jest możliwe z oczywistych przyczyn, jak wskazuje rząd belgijski, nie można zarzucać instytucji zamawiającej, że określiła ją dopiero po tym, jak instytucja zamawiająca lub jej komisja przetargowa zapoznała się treścią tych ofert. (...) ustanowienie przez instytucję zamawiającą metody oceny po publikacji ogłoszenia o zamówieniu lub specyfikacji warunków zamówienia nie może skutkować zmianą kryteriów udzielenia zamówienia ani ich wagi. O ile instytucja zamawiająca może stosować skalę do oceny jednego z kryteriów udzielenia zamówienia bez jej publikacji w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji warunków zamówienia, o tyle nie może to (...) skutkować zmianą stosunkowej wagi kryteriów udzielenia zamówienia opublikowanej w dokumentacji przetargowej. (...) W związku z tym z całości powyższych wywodów wynika, że (...) w świetle zasady równego traktowania i wynikającego z niej obowiązku przejrzystości należy interpretować w ten sposób, że przy zamówieniu publicznym na usługi, które ma być udzielone na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej, owa instytucja nie musi podać do wiadomości potencjalnych oferentów w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji warunków zamówienia dotyczących przetargu na to zamówienie metody oceny stosowanej przez instytucję zamawiającą w celu konkretnego ocenienia i sklasyfikowania ofert. Metoda ta nie może natomiast skutkować zmianą kryteriów udzielenia zamówienia ani ich wagi.”

<https://www.uzp.gov.pl>

W przypadku postępowań o udzielenie zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, które są prowadzone w trybie przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo negocjacji bez ogłoszenia, zamawiający określa kryteria oceny ofert, podaje ich opis, znaczenie kryteriów oraz sposób oceny ofert w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (por. art. 131k ust. 2 ustawy Pzp).

Ponadto, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia powinny znaleźć się informacje na temat tego, które spośród kryteriów oceny ofert będą stosowane w toku aukcji elektronicznej, jeżeli zamawiający przewiduje aukcję elektroniczną oraz powinny znaleźć się wybrane przez zamawiającego kryteria oceny ofert wariantowych, jeżeli zamawiający wymaga lub dopuszcza składanie ofert wariantowych (por. art. 36 ust. 1 pkt 7 oraz art. 36 ust. 2 pkt 4 ustawy Pzp)

Wskazanie kryteriów oceny ofert i ich znaczenia powinno mieć miejsce w zaproszeniu do negocjacji w przypadku stosowania przez zamawiającego negocjacji bez ogłoszenia (por. art. 63 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp). W przypadku prowadzenia negocjacji z ogłoszeniem i dialogu konkurencyjnego,

zamawiający ogranicza liczbę ofert na poszczególnych etapach negocjacji, stosując wszystkie lub niektóre kryteria oceny ofert określone w ogłoszeniu. Negocjacje nie mogą prowadzić przy tym do zmiany minimalnych wymagań oraz kryteriów oceny ofert określonych w ogłoszeniu (por. art. 58 ust. 2b i 2c oraz art. 60d ust. 5b ustawy Pzp).

2. Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów społecznych

2.1. Kryterium dotyczące liczby zatrudnionych do realizacji zamówienia osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia, warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Co do zasady nie ma ograniczeń w zakresie doboru przedmiotowego kryterium w związku z określonym przedmiotem zamówienia. Należy jednak pamiętać, iż ww. kryterium **musi dotyczyć zatrudnienia** osób bezrobotnych/osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia, **do realizacji zamówienia, a nie generalnego zatrudnienia tych osób przez wykonawcę**. Mając na uwadze powyższe, sposób realizacji zamówienia musi **umożliwiać zaangażowanie liczby osób z tej grupy wskazanej w opisie kryterium**. Przed zastosowaniem tego kryterium wskazane jest dokonanie przez zamawiającego rozeznania na temat sytuacji na rynku pracy pod kątem zasadności wymagań określonych w ramach kryterium. Powyższe pozwoli uniknąć sytuacji, w której wykonawca zdobędzie przewagę punktową poprzez deklarację zatrudnienia np. osób bezrobotnych, a na etapie realizacji zamówienia deklaracja złożona w ramach oferty okaże się niemożliwa do zrealizowania z powodu braku osób bezrobotnych zdolnych do wykonania zamówienia.

W ramach opisu kryterium wskazane jest określenie podstawy zatrudnienia wskazanych osób marginalizowanych. Przy definiowaniu podstawy zatrudnienia w ramach opisu kryterium należy wziąć pod uwagę sposób realizacji przedmiotu zamówienia, który warunkuje zastosowanie bądź nie np. wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W prezentowanym przykładzie założono, że wszystkie czynności w ramach realizacji przedmiotu zamówienia będą wykonywane na podstawie umowy o pracę. W związku z tym w opisie kryterium zostało wskazane, że odpowiednia punktacja zostanie przyznawana za zatrudnienie w pełnym wymiarze etatu. Powyższe może zostać określone przy założeniu, że wykonywanie czynności w ramach realizacji zamówienia będzie miało miejsce w oparciu o umowy o pracę zgodnie z wymaganiem określonym na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp i osoby, które zostaną zatrudnione w ramach realizacji dyspozycji przedmiotowego kryterium będą zaangażowane w wykonywanie tych czynności.

Natomiast w przypadku, gdy charakter czynności wykonywanych w ramach realizacji zamówienia publicznego nie rodzi obowiązku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, zamawiający, aby zapewnić porównywalność otrzymanych ofert, może w ramach opisu kryterium doprecyzować minimalną ilość godzin do przepracowania przez osobę/osoby defaworyzowane w odniesieniu do okresów miesięcznych/okresu realizacji zamówienia lub innych wyznaczonych przez zamawiającego okresów, w których nastąpi kontrola realizacji wymagań zdefiniowanych w kryterium. W takim przypadku zamawiający nie wskazuje podstawy zatrudnienia.

Ponadto, w prezentowanym przykładzie został zawarty zapis, że zamawiający jako spełnienie wymagań określonych w kryterium dopuszcza również zatrudnienie ww. osób w określonym przez niego okresie przed terminem podpisania umowy o zamówienie publiczne. Taki zapis ma na celu umożliwienie spełnienia wymagań również przez wykonawców, którzy zatrudnili bezrobotnego w okresie bezpośrednio poprzedzającym realizację zamówienia np. w okresie po dokonaniu wyboru oferty najkorzystniejszej. Taki zapis jest jednak opcjonalny, a jego zastosowanie zależy od decyzji zamawiającego. Zamawiający może nie określać takiego odstępstwa i dopuszczać jedynie zatrudnienie osób bezrobotnych/poszukujących pracy po dacie zawarcia umowy.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium „Aspekty społeczne”:

Kryterium oceny ofert	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów, jakie może otrzymać oferta
Aspekty społeczne – zatrudnienie do realizacji zamówienia, w pełnym wymiarze czasu pracy, osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy i pozostającej bez zatrudnienia („As”) % punktów

Zamawiający rozumie przez osobę bezrobotną oraz osobę poszukującą pracy osobę spełniającą warunki uzyskania statusu osoby bezrobotnej lub statusu osoby poszukującej pracy określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r.

o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2018 poz. 1265) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państw, z którymi UE zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców w dostępie do zamówień publicznych. Dodatkowo, w przypadku osoby poszukującej pracy konieczne jest spełnienie warunku w zakresie wieku (do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia) oraz pozostawanie bez zatrudnienia.

Jednocześnie jako realizację wymogu zatrudnienia określonego w opisie kryterium, zamawiający dopuszcza również zatrudnienie osób, o których mowa powyżej w terminie nie wcześniejszym niżdni przed datą podpisania Umowy.

W ramach kryterium „Aspekty społeczne (As) – zatrudnienie do realizacji zamówienia osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy i pozostającej bez zatrudnienia” punkty zostaną przyznane zgodnie z poniższymi zasadami:

Kryterium „As”	Liczba punktów
Wykonawca otrzyma ... pkt w przypadku złożenia oświadczenia o zatrudnieniu do realizacji zamówienia co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – dwóch osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia – w pełnym wymiarze czasu pracy albo – 2 bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy albo – jednej osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadającej status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia – w pełnym wymiarze czasu pracy i jednej osoby bezrobotnej w pełnym wymiarze czasu pracy
Wykonawca otrzyma ... pkt w przypadku złożenia oświadczenia o zatrudnieniu do realizacji zamówienia co najmniej: <ul style="list-style-type: none"> – jednej osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadającej status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia – w pełnym wymiarze czasu pracy albo – 1 osoby bezrobotnej w pełnym wymiarze czasu pracy
Wykonawca otrzyma 0 pkt w przypadku, gdy nie zadeklaruje zatrudnienia do realizacji zamówienia osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia.	0

Sposób przyznawania punktacji w przedmiotowym kryterium można również zapisać za pomocą wzoru:

$$L_{As} = \frac{L_w}{L_{max}} \times 100 \text{ pkt} \times \dots \%$$

gdzie:

L_{As} – liczba punktów przyznana ofercie w kryterium „Aspekty społeczne”

L_w – zadeklarowana liczba osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy

L_{max} – maksymalna przewidziana przez zamawiającego liczba osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia, możliwa do zadeklarowania w ramach tego kryterium czyli 2 osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadające status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy **albo** 2 osoby bezrobotne w pełnym wymiarze czasu pracy **albo** jedna osoba do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadająca status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i jedna osoba bezrobotna w pełnym wymiarze czasu pracy.

Maksymalnie w ramach kryterium „Aspekty społeczne” wykonawca może otrzymać punktów.

W przypadku braku w formularzu ofertowym deklaracji ze strony wykonawcy, dotyczącej zatrudnienia osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia, posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia zamawiający nie przyzna wykonawcy punktów w tym kryterium.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że:

- zatrudnię(my)* do realizacji zamówienia co najmniej:
 - dwie osoby bezrobotne w pełnym wymiarze czasu pracy **albo**
 - 2 osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadające status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia – w pełnym wymiarze czasu pracy **albo**
 - jedną osobę do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadającą status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy i jedną osobę bezrobotną w pełnym wymiarze czasu pracy;

- Zatrudnię(my)* do realizacji zamówienia co najmniej jedną osobę do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadającą status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia albo osobę bezrobotną w pełnym wymiarze czasu pracy,
- Nie zatrudnię(my)* do realizacji zamówienia żadnej osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadającej status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia ani osoby bezrobotnej.

* Niepotrzebne skreślić

Uwaga: W przypadku, kiedy wykonawca nie zaznaczy żadnego z kwadratów lub zaznaczy więcej niż jeden kwadrat w kryterium oceny „Aspekty społeczne (As) – zatrudnienie osób bezrobotnych lub osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia do realizacji zamówienia”, zamawiający przyjmie, że wykonawca do realizacji zamówienia nie zatrudni osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia ani osób bezrobotnych, a w kryterium oceny „As” oferta wykonawcy otrzyma 0 punktów.

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Zgodnie z treścią oferty wykonawca zobowiązany jest do zatrudnienia do realizacji zamówienia, w pełnym wymiarze etatu osoby/osób bezrobotnych orazosoby/osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia⁸ w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2018 poz. 1265) lub właściwych przepisów państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państw, z którymi UE zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców w dostępie do zamówień publicznych.
2. Za zatrudnione zgodnie z pkt 1 uznaje się także osoby zatrudnione przez podpisaniem niniejszej umowy, pod warunkiem, że zatrudnienie nastąpiło w terminie nie wcześniejszym niżdni przed datą podpisania umowy.
3. Zatrudnienie, o którym mowa w pkt 1 będzie trwało przez cały okres realizacji zamówienia.

⁸ Zapis powinien być odpowiednio dostosowany przez zamawiającego, w zależności od deklaracji złożonej przez wykonawcę w ofercie. Należy zatem wpisać odpowiednią liczbę osób oraz zastosować odpowiedni zapis w zależności od tego czy wykonawca zadeklarował zatrudnienie osoby/osób z jednej z ww. grup czy z obydwu.

4. Wykonawca jest zobowiązany do udokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w pkt 1 w terminie dni od daty podpisania umowy poprzez przedłożenie zamawiającemu kopii umowy/umów o pracę zawartych z tymi osobami, zanonimizowanych w sposób zapewniający ochronę danych osobowych (imię i nazwisko osoby/osób wskazanej/ych do zatrudnienia, wymiar etatu, data zawarcia umowy oraz rodzaj umowy nie podlegają anonimizacji).
5. Wykonawca zobowiązany jest także do przedłożenia zamawiającemu – w terminie wskazanym w pkt 4 – dokumentów poświadczających posiadanie przez ww. osoby statusu osób bezrobotnych/statusu osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia. Dokumentem takim może być w szczególności poświadczona za zgodność z oryginałem kopia zgłoszenia ofert pracy przekazana Powiatowemu Urzędowi Pracy lub odpowiedniemu organowi zajmującemu się realizacją zadań z zakresu rynku pracy w kraju pochodzenia wykonawcy lub w kraju, w którym wykonawca ma swoją siedzibę albo poświadczona za zgodność z oryginałem kopia dokumentu, wystawionego przez Powiatowy Urząd Pracy lub wskazany organ, kierującego do pracy osoby bezrobotne bądź osoby do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadające status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia⁹.
6. W przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o pracę z osobą/ami, o których mowa w pkt 1 wykonawca zobowiązany będzie do zatrudnienia w terminie dni kalendarzowych od daty ustania stosunku pracy, nowej osoby/ób posiadających status osoby/ób bezrobotnej lub osoby/ób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby/ób poszukujących pracy bez zatrudnienia oraz do przedłożenia zamawiającemu dokumentów, wskazanych w pkt 4 i 5, potwierdzających zatrudnienie tej osoby/ób i jej/ich status¹⁰. O każdym przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o pracę z osobami o których mowa w pkt 1 wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić zamawiającego.
7. W przypadku niezłożenia w terminie jednego z dokumentów, o których mowa w pkt 4 i 5 wykonawca zapłaci zamawiającemu karę umowną w wysokości zł za każdy dzień opóźnienia. Niezłożenie dokumentów przez okres kolejnych 30 dni kalendarzowych od daty upływu terminu wyznaczonego przez zamawiającego na złożenie dokumentów, o którym mowa w pkt 4, zostanie uznane za niezatrudnienie zadeklarowanej

⁹ Zapis powinien być odpowiednio dostosowany przez zamawiającego w zależności od tego z jakich grup będą pochodzić osoby, które mają być zatrudnione przez wykonawcę zgodnie z jego deklaracją złożoną w ofercie.

¹⁰ J.w.

przez wykonawcę liczby osób bezrobotnych/ osób do 30 roku życia oraz po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia¹¹.

8. Wykonawca zapłaci karę umowną w przypadku:
 - niezatrudnienia przez do realizacji zamówienia zadeklarowanej przez niego liczby osób bezrobotnych/osób do 30 roku życia lub po ukończeniu 50 roku życia posiadających status osoby poszukującej pracy bez zatrudnienia¹² lub
 - stwierdzenia przez zamawiającego, na podstawie dowolnych środków dowodowych, iż w trakcie trwania umowy doszło do rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy z zatrudnionymi przez wykonawcę osobami, o których mowa w pkt 1, a wykonawca nie wywiązał się z obowiązków ciążących na nim w takiej sytuacji na podstawie pkt 6.
9. Wysokość kary umownej wynosi zł za każdy dzień w okresie realizacji umowy, w którym stwierdzono wystąpienie jednego z naruszeń, o których mowa w pkt 8.

2.2. Kryterium dotyczące zaangażowania do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych, przy jednoczesnym zastosowaniu wymagań dotyczących zatrudnienia określonej liczby osób niepełnosprawnych do realizacji zamówienia na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Generalnie nie ma ograniczeń w zakresie doboru wskazanego kryterium w związku z określonym przedmiotem zamówienia. Należy jednak pamiętać, iż ww. kryterium aby miało związek z przedmiotem zamówienia **musi dotyczyć zaangażowania osób niepełnosprawnych do realizacji zamówienia, a nie generalnego zatrudnienia tych osób przez wykonawcę.**

Przy definiowaniu przedmiotowego kryterium zostało przyjęte założenie, że w postępowaniu na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp zostały określone obowiązkowe dla każdego wykonawcy wymagania dotyczące zatrudnienia do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych. Przy takim założeniu kryterium oceny ofert będzie stanowić instrument, poprzez który punktowane będzie zaangażowanie osób niepełnosprawnych w liczbie wychodzącej ponad wymagane w opisie przedmiotu zamówienia minimum. Formułując

¹¹ J.w.

¹² J.w.

tego rodzaju wymagania zamawiający powinien się upewnić, że sposób realizacji zamówienia umożliwia zaangażowanie zarówno wskazanej w opisie przedmiotu zamówienia jak i w opisie kryterium oceny ofert liczby osób niepełnosprawnych.

W niniejszym, przykładowym opisie kryterium zostało dopuszczone przyznawanie punktów również za oddelegowanie do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych już zatrudnionych przez wykonawcę (bez konieczności zatrudniania dodatkowych osób, jeżeli wykonawca już zatrudnia osoby niepełnosprawne zdolne do realizacji zamówienia). Dopuszczalne jest jednak sformułowanie w ramach kryterium oceny ofert również **wymogu zatrudnienia do realizacji zamówienia nowych osób niepełnosprawnych**. Decyzja co do sposobu określenia wymagań w tym zakresie należy do zamawiającego. Trzeba jednak pamiętać, że powinny one wyraźnie wynikać z opisu kryterium.

Kierując się potrzebą zapewnienia porównywalności otrzymanych ofert w przykładowym opisie kryterium wskazano, że odpowiednie ilości punktów będą przyznawane za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy (zgodnie z rozumieniem pełnego wymiaru czasu pracy dla osoby niepełnosprawnej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511), dopuszczając jednocześnie sumowanie wymiarów etatu. Powyższe może zostać określone przy założeniu, że wykonywanie czynności w ramach realizacji zamówienia będzie miało miejsce w oparciu o umowy o pracę zgodnie z wymaganiem określonym na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy Pzp i osoby niepełnosprawne będą mogły zostać zaangażowane w wykonywanie tych czynności.

Natomiast w przypadku gdy charakter czynności wykonywanych w ramach realizacji zamówienia publicznego nie rodzi obowiązku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, zamawiający może doprecyzować minimalną ilość godzin do przepracowania przez osobę/osoby niepełnosprawne w odniesieniu do okresów miesięcznych/okresu realizacji zamówienia lub innych wyznaczonych przez zamawiającego okresów.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium „Aspekty społeczne”:

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Aspekty społeczne – zatrudnienie osób niepełnosprawnych w ramach realizacji zamówienia („As”)% punktów

Zamawiający rozumie przez osobę niepełnosprawną – osobę spełniającą warunki uzyskania statusu niepełnosprawności określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511) lub we właściwych przepisach państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub państw, z którymi UE zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców w dostępie do zamówień publicznych.

Zgodnie z określonym w pkt ... SIWZ wymaganiem na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp, wykonawca jest zobowiązany do zatrudnienia do realizacji zamówienia ... osób niepełnosprawnych. W związku z tym w ramach kryterium oceny ofert punktowane będzie zatrudnienie do realizacji zamówienia **powyżej ... osób niepełnosprawnych**¹³, przy czym maksymalna oceniana przez zamawiającego liczba osób niepełnosprawnych zadeklarowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia wynosi osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy. W przypadku podania większej liczby etatów niż maksymalne, oferta otrzyma maksymalną liczbę punktów.

Zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy należy rozumieć jako pełny wymiar czasu pracy dla osoby niepełnosprawnej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511)

¹³ Liczba wskazana w tym miejscu powinna odpowiadać liczbie wskazanej w SIWZ jako liczba osób niepełnosprawnych, których zatrudnienie do realizacji zamówienia jest wymagane na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp.

Jako realizację wymogu zatrudnienia do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych, zamawiający dopuszcza również oddelegowanie do realizacji zamówienia osób niepełnosprawnych zatrudnionych już u wykonawcy.

W kryterium „Aspekty społeczne” wykonawca uzyska punkty wyliczone zgodnie z poniższym wzorem:

$$L_{As} = \frac{L_{bo}}{L_{max}} \times 100 \text{ pkt} \times \dots\%$$

gdzie:

L_{As} – liczba punktów przyznana ofercie w kryterium „Aspekty społeczne”

L_{bo} – zadeklarowana liczba dodatkowych osób niepełnosprawnych w badanej ofercie (oprócz ... osób niepełnosprawnych, których zatrudnienie wymagane jest na podstawie pkt ... SIWZ)

L_{max} – maksymalna przewidziana przez zamawiającego liczba osób niepełnosprawnych możliwa do zadeklarowania w ramach tego kryterium – ... osoby niepełnosprawne zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy.¹⁴

Maksymalnie w ramach kryterium „Aspekty społeczne” wykonawca może otrzymaćpunktów.

W przypadku braku w formularzu ofertowym deklaracji ze strony wykonawcy, dotyczącej zatrudnienia/zaangażowania dodatkowych osób niepełnosprawnych zamawiający nie przyzna wykonawcy punktów w tym kryterium.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam(my), że do realizacji zamówienia:

- zatrudnimy na podstawie umowy o pracęosób niepełnosprawnych łącznie na pełnych etatów (należy podać liczbę pracowników i łączną ilość pełnych etatów zgodnie z rozumieniem pełnego wymiaru czasu pracy dla osoby niepełnosprawnej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511))

¹⁴ Zamawiający dopuszcza sumowanie wymiarów etatu na potrzeby dokonania oceny ofert tzn. np. zatrudnienie 2 osób niepełnosprawnych na ½ etatu będzie punktowane jak zatrudnienie 1 osoby niepełnosprawnej na pełen etat zgodnie z wymiarem czasu pracy właściwym dla osoby niepełnosprawnej.

- oddelegujemy osób niepełnosprawnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę łącznie na pełnych etatów (należy podać liczbę pracowników i łączną ilość pełnych etatów zgodnie z rozumieniem pełnego wymiaru czasu pracy dla osoby niepełnosprawnej zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 r. poz. 511)). *

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Do realizacji zamówienia wykonawca zobowiązany jest:
 - zatrudnić osób niepełnosprawnych, łącznie na pełnych etatów (w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511))
 - oddelegować osób niepełnosprawnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, łącznie na pełnych etatów (w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2018 poz. 511)).¹⁵
2. Wykonawca ma obowiązek nie później niż w ciągu dni kalendarzowych po podpisaniu niniejszej umowy przedstawić zamawiającemu dowód zatrudnienia osób, o których mowa w pkt 1, w postaci oświadczenia o zatrudnieniu takich osób z powołaniem czasookresu zatrudnienia oraz co miesiąc aktualizować te informacje w postaci pisemnego oświadczenia dostarczanego do siedziby zamawiającego nie później niż do 10 dnia każdego miesiąca realizacji zamówienia, z zastrzeżeniem okresu wskazanego na złożenie pierwszego oświadczenia. Jeżeli termin ten wypada w dzień wolny od pracy, dokumenty należy dostarczyć w kolejny dzień roboczy następujący po dniu wolnym od pracy.
3. Każde oświadczenie powinno zawierać: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, informację o zatrudnieniu/oddelegowaniu do realizacji zamówienia określonej w pkt 1 liczby osób niepełnosprawnych, podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu wykonawcy.
4. Niezłożenie w terminie dokumentów, o których mowa w pkt 2, zostanie uznane za niezatrudnienie/nieoddelegowanie do realizacji zamówienia zadeklarowanej przez wykonawcę liczby osób niepełnosprawnych.
5. W przypadku wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o pracę z osobą niepełnosprawną, o której mowa w pkt 1, wykonawca zobowiązany będzie,

¹⁵ W umowie zamawiający powinien zastosować jeden lub obydwa z wyżej proponowanych zapisów w zależności od deklaracji wykonawcy złożonej w tym zakresie w ramach oferty.

w terminiedni od ustania stosunku pracy z tą osobą, do zatrudnienia/oddelegowania do realizacji zamówienia innej osoby posiadającej taki status.

6. Wykonawca zapłaci karę umowną w przypadku:
 - niezatrudnienia/nieoddelegowania do realizacji zamówienia zadeklarowanej przez niego liczby osób niepełnosprawnych lub
 - stwierdzenia przez zamawiającego, na podstawie dowolnych środków dowodowych, iż w trakcie trwania umowy doszło do rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy z zatrudnionymi przez wykonawcę osobami, o których mowa w pkt 1, a wykonawca nie wywiązał się z obowiązków ciążących na nim w takiej sytuacji na podstawie pkt 5.
7. Wysokość kary umownej wynosi zł za każdy dzień w okresie realizacji umowy, w którym stwierdzono wystąpienie jednego z naruszeń, o których mowa w pkt 6.

2.3. Kryterium dotyczące przeprowadzenia szkolenia dla osób zaangażowanych w realizację zamówienia z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Tak zdefiniowane kryterium oceny ofert może znaleźć zastosowanie w przypadku, gdy mamy do czynienia z przedmiotem zamówienia, w ramach którego zatrudnieni pracownicy mogą mieć kontakt/być zaangażowani w obsługę osób z niepełnosprawnościami. Takim przedmiotem zamówienia może być m.in. ochrona terenu i obiektów użyteczności publicznej, takich jak: uniwersytet, szkoła, szpital, dom pomocy społecznej itp., która została też przyjęta jako przedmiot zamówienia na potrzeby niniejszego przykładu.

W prezentowanym przykładzie przyjęto także, iż w SIWZ został dodatkowo określony – na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy Pzp – wymóg, aby do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni została zatrudniona określona liczba osób bezrobotnych, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zastosowanie tego rodzaju kryterium w takim przypadku może się zatem przełożyć nie tylko na podwyższenie standardów obsługi osób niepełnosprawnych, ale także do podniesienia kompetencji osób bezrobotnych.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium społecznego: „Przeprowadzenie szkolenia dla osób zatrudnionych do realizacji zamówienia z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami („S”)”:

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Przeprowadzenie szkolenia dla osób zatrudnionych do realizacji zamówienia z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami („S”)% punktów

W ramach tego kryterium zamawiający przyzna punktów w przypadku, gdy wykonawca zadeklaruje w ofercie, że w terminie do dni od daty podpisania umowy zorganizuje szkolenie z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami (tzw. savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych) dla osób wyznaczonych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni.

W przypadku braku deklaracji w ww. zakresie zamawiający przyzna 0 punktów.

Zapisy w formularzu ofertowym

- Deklaruję(emy)* że w terminie do dni od daty podpisania umowy zorganizuję(emy)* szkolenie z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami (tzw. savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych) dla osób wyznaczonych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni.
- Nie deklaruje(emy)* że w terminie do ... dni od daty podpisania umowy zorganizuję(emy)* szkolenie z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami (tzw. savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych) dla osób wyznaczonych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni.

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązany jest się w ciągu ... dni kalendarzowych od daty podpisania niniejszej umowy przeprowadzić szkolenie z zakresu savoir-vivre wobec osób niepełnosprawnych dla osób wyznaczonych do realizacji zamówienia publicznego, które będą odpowiedzialne za ochronę terenu, obiektów X oraz obsługę portierni.
2. Szkolenie powinno obejmować minimum 6 godzin lekcyjnych (1 godzina lekcyjna to 45 minut) i dotyczyć zasad prowadzenia komunikacji oraz właściwego zachowania wobec osoby niepełnosprawnej, indywidualnych potrzeb oraz barier w tym barier funkcjonalnych i architektonicznych dla osób z niepełnosprawnością ruchową, wzrokową, słuchową i psychiczną.
3. Zamawiający dopuszcza przeprowadzenie szkolenia zarówno przez przedstawicieli wykonawcy jak również przez inne osoby/podmioty, z których usług będzie korzystał wykonawca w przedmiotowym zakresie.
4. Zamawiający przeprowadzi kontrolę realizacji szkolenia w miejscu jego przeprowadzenia. W związku z tym wykonawca jest zobowiązany poinformować zamawiającego o planowanym terminie i miejscu szkolenia nie później niż 3 dni przed jego rozpoczęciem.
5. Wykonawca zobowiązany jest także do przedłożenia programu szkolenia do akceptacji zamawiającego nie później 7 dni przed szkoleniem, a w przypadku stwierdzenia przez zamawiającego niezgodności programu z wymaganiami określonymi w pkt 2 – do uwzględnienia uwag zamawiającego.
6. Dokumentem potwierdzającym przeprowadzenie szkolenia będzie podpisany przez przedstawiciela wykonawcy oraz przedstawiciela zamawiającego protokół kontroli przeprowadzenia szkolenia, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
7. Wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne:
 - za nieprzeprowadzenie szkolenia dla osób wskazanych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami – w wysokości ...% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w pkt ... *
 - za nieprzeprowadzenie szkolenia dla osób wskazanych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami, w terminie, o którym mowa w pkt 1 – w wysokości% wynagrodzenia brutto, o którym mowa w pkt...*, za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, jednak łącznie nie więcej niż%

** wynagrodzenie z tytułu realizacji zamówienia*

***wartość kary umownej z tytułu braku przeprowadzenia szkolenia.*

Załącznik nr ... do umowy

Protokół kontroli przeprowadzenia szkolenia z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami dla osób wskazanych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni.

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nrz dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. W odbiorze szkolenia uczestniczyli:
ze strony zamawiającego:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)
ze strony wykonawcy:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

2. Ustalenia dotyczące przeprowadzenia szkolenia:

Wykonawca przeprowadził szkolenie dla osób wyznaczonych do realizacji zamówienia w zakresie ochrony terenu, obiektów X oraz obsługi portierni z zasad obsługi osób z niepełnosprawnościami w dniu.....

Opóźnienie wykonawcy w przeprowadzeniu ww. szkolenia wyniosło..... dni.

3. Końcowy wynik odbioru:

- Pozytywny – zamawiający potwierdza, że szkolenie zostało przeprowadzone zgodnie z wymogami określonymi w Umowie.
- Pozytywny z zastrzeżeniami – zamawiający potwierdza, że szkolenie zostało przeprowadzone. Szkolenie odbyło się po terminie wymaganym w Umowie. Opóźnienie liczone w dniach wyniosło
- Negatywny – zamawiający stwierdza, że szkolenie nie odbyło się.*

* niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jednym dla zamawiającego i jednym dla wykonawcy.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

2.4. Kryteria dotyczące odwołania do oznakowań (etykiet) społecznych oraz standardów społecznych określonych w etykietach społecznych

Zgodnie z ustawą Pzp w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert¹⁶ zamawiający może odwołać się do oznakowań (etykiet), w tym oznakowań społecznych lub do wybranych standardów społecznych określonych w ramach tych oznakowań.

Zamawiający zgodnie z art. 30a ustawy Pzp może wskazać wprost na wymóg posiadania konkretnego oznakowania, jeżeli zamierza dokonać zakupu robót budowlanych, dostaw lub usług o szczególnych cechach. W takim przypadku – gdy zamawiający powołuje się na konkretne oznakowanie – musi dopuścić również możliwość przedstawienia innych równoważnych oznakowań potwierdzających spełnianie standardów określonych w ramach wymaganego oznakowania.

Zamawiający może również stawiając wymagania w ramach pozacenowego kryterium oceny ofert odwołać się tylko do tych kryteriów (standardów), na jakich opiera się przyznawanie oznakowań społecznych, które najlepiej odzwierciedlają oczekiwane efekty społeczne dla danego przedmiotu zamówienia. Przy takim rozwiązaniu – tj. gdy odnosi się tylko do wybranych kryteriów, na których opiera się przyznawanie oznakowania – zamawiający nie może wskazywać wprost na wymóg posiadania konkretnego oznakowania, ale jedynie wskazać dane oznakowanie/oznakowania jako przykładowe dowody potwierdzające spełnianie przez produkt/usługę wymaganych cech społecznych z dopuszczeniem oznakowań równoważnych w określonym przez zamawiającego zakresie standardów, do których się odwołuje.

Jednocześnie trzeba pamiętać o dwóch podstawowych zasadach warunkujących uwzględnianie oznakowań społecznych w pozacenowych kryteriach oceny ofert. Po pierwsze wskazanie na konkretne oznakowanie społeczne przyznawane wybranym produktom i usługom lub odwołanie do wybranych standardów (kryteriów) społecznych z danego oznakowania i wskazywanie jako przykładowego środka dowodowego oznakowania (etykiety) społecznego wymaga wykorzystania takich produktów/realizacji takich usług w ramach przedmiotu zamówienia, dla którego określone są pozacenowe kryteria oceny ofert.

Po drugie odwołanie do określonego oznakowania społecznego w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert lub wykorzystanie wybranych

¹⁶ Jak również w opisie przedmiotu zamówienia, w tym w warunkach realizacji zamówienia.

kryteriów społecznych z danego oznakowania i wskazywanie jako przykładowego środka dowodowego oznakowania społecznego jest uzależnione od spełniania przez dane oznakowanie społeczne łącznie pięciu warunków określonych w art. 30a ustawy Pzp, tj.:

- wymagania dotyczące oznakowania dotyczą wyłącznie kryteriów, które są związane z przedmiotem zamówienia i są odpowiednie dla określenia cech przedmiotu zamówienia;
- wymagania dotyczące oznakowania są oparte na obiektywnie możliwych do sprawdzenia i niedyskryminujących kryteriach;
- warunki przyznawania oznakowania są przyjmowane w drodze otwartej i przejrzystej procedury, w której mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane podmioty, w tym podmioty należące do administracji publicznej, konsumenci, partnerzy społeczni, producenci, dystrybutorzy oraz organizacje pozarządowe;
- oznakowania są dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron;
- wymagania dotyczące oznakowania są określane przez podmiot trzeci, na który Wykonawca ubiegający się o oznakowanie nie może wywierać decydującego wpływu.

Poniżej zostało zaprezentowane zarówno przykładowe kryterium oceny ofert, w ramach którego wskazuje się na posiadanie konkretnego oznakowania społecznego jak i kryterium odwołujące się do wybranych standardów społecznych z danego oznakowania, na potwierdzenie których można przedstawić oznakowanie społeczne jako środek dowodowy.

2.4.1. Kryterium oceny ofert dotyczące dostawy toreb bawełnianych oznakowanych etykietą GOTS Organic

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia, warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

W prezentowanym kryterium przedmiot zamówienia obejmuje dostawę toreb bawełnianych z nadrukiem wg wzoru określonego przez zamawiającego (może to być również dostawa materiałów promocyjnych z podziałem na części, gdzie jedna z części dotyczy dostawy toreb bawełnianych). Ocenie w ramach kryterium będzie poddany wymóg wyprodukowania toreb z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic.

Etykieta GOTS Organic (Global Organic Textile Standard):

Global Organic Textile Standard (GOTS) to jeden z certyfikatów stosowanych w branży odzieżowo-tekstylnej, którego uzyskanie jest możliwe po spełnieniu rygorystycznych kryteriów ekologicznych oraz podstawowych standardów pracowniczych. Certyfikat GOTS obejmuje cały łańcuch produkcji. Przykładowe produkty objęte certyfikatem: odzież robocza i obuwie, odzież ochronna, bielizna, stroje sportowe, tekstylia naturalne, produkty tekstylne – prześcieradła, pościel, zasłony, firanki, obrusy etc.

W prezentowanym przykładzie został wykorzystany certyfikat GOTS. W ramach kryteriów oceny ofert można też wymagać innego oznakowania społecznego, które jest dostępne dla tego typu produktu np. etykiety Fairtrade. W takim przypadku należy jednak zwrócić uwagę na kryteria (standardy) certyfikacji, które są inne niż w przypadku etykiety GOTS. Wybór oznakowania, które zostanie wykorzystane na potrzeby sformułowania kryterium oceny ofert, należy do zamawiającego, który powinien w takim przypadku kierować się charakterem przedmiotu zamówienia i aspektami społecznymi, jakie w danym przypadku zamierza uwzględnić.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium społecznego: „Dostawa toreb bawełnianych oznakowanych etykietą GOTS Organic (T_{GOTS})”:

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Dostawa toreb bawełnianych oznakowanych etykietą GOTS Organic (TGOTS)% punktów

Zamawiający oceniając kryterium T_{GOTS} będzie brał pod uwagę zadeklarowanie przez wykonawcę dostawy toreb bawełnianych z nadrukiem, wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic, która potwierdza spełnianie przy produkcji bawełny następujących kryteriów społecznych:

- zakaz pracy dzieci i pracy przymusowej,
- zakaz dyskryminacji, wolność zrzeszania się,
- konieczność zapewnienia pracownikom/com odpowiednich warunków pracy i płacy: wynagrodzenia wystarczającego na godne życie, nie niższego niż obowiązujące w danym kraju/branży minimalne wynagrodzenie (jeśli zostało ustalone); nadgodziny nie mogą przekraczać 12 h/tydzień i nie mogą być narzucane; nakaz stosowania zgodnych z prawem umów; nakaz informowania pracowników/ic o obowiązujących minimalnych kryteriach społecznych w zrozumiałym przez nich języku; regularne szkolenia BHP; nakaz stosowania odpowiednich zabezpieczeń (ubrań ochronnych etc.) przez pracowników/ce, jeśli mają kontakt z niebezpiecznymi dla zdrowia substancjami/technologiami; nakaz stosowania stabilnych form zatrudnienia

oraz następujących kryteriów środowiskowych:

- końcowy produkt musi zawierać min. 95% surowców wyprodukowanych zgodnie z kryteriami rolnictwa ekologicznego (czyli takich, na których m.in. nie stosuje się nawozów sztucznych, pestycydów, herbicydów oraz nasion modyfikowanych genetycznie),
- produkcja ma być przyjazna środowisku (niskie zużycie środków chemicznych na wszystkich etapach produkcji a stosowane środki chemiczne muszą spełniać podstawowe wymagania dotyczące nietoksyczności i biodegradowalności, konieczny jest sprawnie działający system oczyszczania ścieków, zakaz stosowania metali ciężkich, alergenów, GMO, chromu, niklu, miedzi, formaldehydów, PCV, wybielaczy zawierających chlorki i bromki.

Zamawiający dopuszcza dostawę toreb bawełnianych wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej równoważnymi etykietami, tj. potwierdzającymi spełnianie ww. kryteriów społecznych i środowiskowych.

W przypadku zadeklarowania w formularzu ofertowym dostawy toreb bawełnianych z nadrukiem, wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic lub etykietą równoważną wykonawca otrzyma punktów.

W przypadku braku zadeklarowania w formularzu ofertowym dostawy toreb bawełnianych z nadrukiem, wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej

etykietą GOTS Organic lub etykietą równoważną wykonawca otrzyma 0 punktów.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam(my)*, że torby bawełniane z nadrukiem, dostarczane w ramach niniejszego zamówienia, będą wyprodukowane z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic lub inną równoważną etykietą – Tak/Nie*

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć torby bawełniane z nadrukiem w ilości ... szt., wyprodukowane z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic lub inną równoważną etykietą.
2. W zakresie bawełny wykorzystanej do produkcji toreb wykonawca jest zobowiązany dostarczyć zamawiającemu dowód w postaci etykiety GOTS Organic umieszczonej na produkcie lub inne dowody potwierdzające wykorzystanie do produkcji toreb bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic. Etykieta musi wskazywać na podmiot certyfikujący oraz numer licencji. Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji ważności certyfikatu na oficjalnej stronie internetowej <https://www.global-standard.org/public-database/search.html>. Zamawiający dopuszcza przedstawienie etykiety równoważnej potwierdzającej spełnianie kryteriów społecznych i środowiskowych, określonych w etykiecie GOTS.
3. Niedostarczenie zamawiającemu dowodów, o których mowa w pkt 2 lub stwierdzenie przez zamawiającego nieważności certyfikatu, w oparciu o informacje zawarte na oficjalnej stronie internetowej <https://www.global-standard.org/public-database/search.html>, uznane zostanie za niedostarczenie przez wykonawcę toreb spełniających wymagania określone w pkt 1.
4. Dostarczenie toreb bawełnianych wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic lub inną równoważną etykietą zostanie potwierdzone w protokole odbioru dostawy, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
5. W przypadku niedostarczenia toreb bawełnianych wyprodukowanych z bawełny certyfikowanej etykietą GOTS Organic lub inną równoważną etykietą, wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości % wartości umowy.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru dostawy toreb bawełnianych

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. Zamawiający potwierdza/nie potwierdza* dostarczenie/a* toreb bawełnianych z nadrukiem zgodnie wymogami określonymi w pkt..... OPZ w ilości ... szt. spełniających wszystkie wymagania zamawiającego zgodnie z ofertą wykonawcy.

2. Zamawiający potwierdza, że wykonawca przedstawił/nie przedstawił* zamawiającemu etykietę/y* (nazwa, nr licencji, podmiot certyfikujący).

Uwagi:

*Niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jednym dla zamawiającego i jednym dla wykonawcy.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

2.4.2. Kryterium oceny ofert dotyczące przygotowania serwisu kawowego z wykorzystaniem kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu¹⁷

❖ Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia, warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia

W przypadku prezentowanego kryterium zostało przyjęte założenie, że przedmiotem zamówienia jest organizacja szkoleń obejmująca m.in. usługę przygotowania i podawania posiłków oraz serwisu kawowego.

¹⁷ Sprawiedliwy Handel to partnerstwo handlowe, oparte na dialogu, przejrzystości i szacunku, które dąży do większej równości w handlu międzynarodowym. Przyczynia się do zrównoważonego rozwoju przez oferowanie lepszych warunków handlowych oraz ochronę praw marginalizowanych producentów i pracowników. Zakłady, w których produkuje się towary na zasadach Sprawiedliwego Handlu, powinny zapewniać pracownikom i ich rodzinom wystarczające środki na utrzymanie, bezpieczne, niezagrażające zdrowiu warunki pracy, wolność zrzeszania się, równe płace w przypadku kobiet i mężczyzn oraz gwarantować niewykorzystywanie pracy dzieci, zgodnie z Konwencją o Prawach Dziecka oraz na podstawie lokalnego prawa. <https://www.fairtrade.org.pl/>

Wymagania zdefiniowane w tym kryterium oceny ofert są związane ze standardami społecznymi tzw. Sprawiedliwego Handlu i dotyczą kawy wykorzystywanej do przygotowania serwisu kawowego.

Prezentowane kryterium może być zastosowane także do innych produktów objętych certyfikacją w ramach oznakowań społecznych takich jak np. herbata, cukier trzcinowy, a przedmiotem zamówienia może być zarówno usługa, w ramach przygotowania której wykorzystywane są te produkty jak i dostawa takich produktów. Należy jednak brać pod uwagę produkty certyfikowane, które są dostępne na rynku.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium społecznego: „Przygotowanie serwisu kawowego z wykorzystaniem kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu (K_{sh})”:

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Przygotowanie serwisu kawowego z wykorzystaniem kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu% punktów

Zamawiający oceniając kryterium K_{sh} będzie brał pod uwagę zadeklarowanie przez wykonawcę wykorzystania do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu. Zamawiający na potrzeby niniejszego postępowania przy wymogu użycia kawy pochodzącej ze Sprawiedliwego Handlu odnosi się do spełniania przy produkcji ww. kawy następujących standardów społecznych:

- zakaz pracy przymusowej oraz pracy dzieci,
- równe traktowanie kobiet i mężczyzn,
- demokratyczne podejmowanie decyzji w organizacjach drobnych producentów/ek,
- obecność związków zawodowych na dużych plantacjach,
- wynagrodzenia wystarczające na godne życie (nie niższe niż pensja minimalna w danym kraju lub sektorze).

W przypadku zadeklarowania w formularzu ofertowym zastosowania do przygotowania serwisu kawowego, w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu wykonawca otrzyma punktów.

W przypadku braku zadeklarowania w formularzu ofertowym zastosowania do przygotowania serwisu kawowego, w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu wykonawca otrzyma 0 punktów.

Wykonawca, który zadeklaruje w formularzu ofertowym zastosowanie do przygotowania serwisu kawowego, w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu, na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia – na żądanie zamawiającego – dowodów potwierdzających, że kawa wykorzystywana na potrzeby przygotowania serwisu kawowego spełnia wskazane powyżej wymagania w zakresie standardów społecznych Sprawiedliwego Handlu. Dowód spełniania ww. wymagań może stanowić posiadanie przez wykorzystywaną przez wykonawcę kawę etykiety Fairtrade, Fair for Life lub innej równoważnej etykiety potwierdzającej wyprodukowanie kawy z poszanowaniem ww. standardów społecznych.

Zamawiający będzie także uprawniony do przeprowadzenia kontroli w miejscu realizacji zamówienia weryfikującej czy kawa wykorzystywana do przyrządzania serwisu kawowego jest opatrzona etykietą Fairtrade, Fair for Life lub inną równoważną etykietą w zakresie wskazanych standardów społecznych.

Etykieta Fairtrade

Etykieta Fair for Life

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam(my)*, że kawa wykorzystywana do przygotowania serwisu kawowego będzie produktem spełniającym standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu wskazane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia – Tak/Nie*

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się do wykorzystania do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej niżej wymienione standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu:
 - zakaz pracy przymusowej oraz pracy dzieci,
 - równe traktowanie kobiet i mężczyzn,
 - demokratyczne podejmowanie decyzji w organizacjach drobnych producentów/ek,
 - obecność związków zawodowych na dużych plantacjach,
 - wynagrodzenia wystarczające na godne życie (nie niższe niż pensja minimalna w danym kraju lub sektorze).
2. Wykonawca zobowiązany jest także do umieszczenia w miejscu podawania serwisu kawowego informacji na temat wykorzystania kawy spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu wraz ze wskazaniem etykiety potwierdzającej ww. standardy.
3. W celu potwierdzenia spełniania wymagań, o których mowa w pkt 1, wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia – na żądanie zamawiającego – dowodów potwierdzających posiadanie przez wykorzystywaną przez wykonawcę kawę etykiety Fairtrade, Fair for Life lub innej równoważnej etykiety.
4. Zamawiający zastrzega sobie również prawo do przeprowadzenia kontroli w miejscu realizacji zamówienia weryfikującej czy kawa wykorzystywana do przyrządzania serwisu kawowego jest opatrzona etykietą Fairtrade, Fair for Life lub inną równoważną etykietą. W tym celu wykonawca na żądanie pracownika zamawiającego wykonawca zobowiązany jest przedstawić do wglądu i oceny produkty wykorzystywane do przygotowania serwisu kawowego.
5. Przeprowadzenie kontroli i jej wynik zostaną udokumentowane w protokole podpisanym przez przedstawiciela wykonawcy oraz przedstawiciela zamawiającego, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
6. W przypadku stwierdzenia przez zamawiającego niewykorzystania do przyrządzania serwisu kawowego, kawy spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu, wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości wartości umowy.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół z kontroli wykorzystania do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu.

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr
z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. W kontroli uczestniczyli:
ze strony zamawiającego:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

ze strony wykonawcy:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

2. Wyniki kontroli:

- Wykonawca przedstawił dowód potwierdzający wykorzystanie do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu w postaci W związku z powyższym zamawiający potwierdza wykorzystanie do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu.
- Wykonawca nie przedstawił dowodu potwierdzającego wykorzystanie do przygotowanie serwisu kawowego w całości kawy spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu. W związku z powyższym zamawiający stwierdza brak wykorzystania do przygotowania serwisu kawowego w całości kawy pochodzącej z produkcji spełniającej standardy społeczne Sprawiedliwego Handlu.

Uwagi:.....

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jednym dla zamawiającego i jednym dla wykonawcy.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

2.5. Kryteria dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe

Przedmiotem zamówienia, w przypadku którego mogą zostać zastosowane ww. kryteria oceny ofert może być na przykład kompleksowa usługa organizacji szkoleń, konferencji lub innych wydarzeń, obejmująca usługi cateringowe, samodzielna usługa cateringowa oraz każde inne zamówienie, w którym można uwzględnić szczególne potrzeby żywieniowe odbiorców usługi. Należy jednocześnie zwrócić uwagę, iż w przypadku, gdy wymagania związane z zapewnieniem odpowiedniej diety ze względu na szczególne potrzeby żywieniowe odbiorców usługi np. pacjentów szpitala, mieszkańców domów opieki społecznej, wynikają ze specyfiki samego przedmiotu zamówienia i **są konieczne do odpowiedniej realizacji usługi**, muszą one zostać określone jako wymagania obligatoryjne w ramach opisu przedmiotu zamówienia.

2.5.1. Kryterium oceny ofert dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe przy przygotowaniu ciepłych dań obiadowych

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Wymagania zdefiniowane w ramach opisu przedmiotu zamówienia uwzględniają przygotowanie serwisu obiadowego, na który będą składały się min. 3 dania ciepłe do wyboru, w tym jedno danie mięsne, jedno danie rybne, jedno danie wegetariańskie oraz 2 rodzaje sałatek/surówek i dodatki w postaci ryżu oraz ziemniaków.

W ramach kryterium oceny ofert będzie natomiast oceniane uwzględnienie w menu ciepłych dań obiadowych dostosowanych do szczególnych potrzeb odbiorców usługi wynikających z nietolerancji glutenu oraz laktozy, jak również z niespożywania dań zawierających produkty pochodzenia zwierzęcego.

Punktacja w ramach zaprezentowanego kryterium będzie przyznawana w sposób gradacyjny – im więcej zadeklarowanych uwarunkowań tym więcej punktów.

Przy prezentowanym kryterium możliwe jest również przyjęcie odmiennego sposobu przyznawania punktacji poprzez podzielenie kryterium na podkryteria gdzie np.:

- wymóg, aby co najmniej jedno danie ciepłe uwzględniało wymagania diety bezglutenowej będzie pierwszym podkryterium „B” za które zamawiający przyzna ... pkt
- wymóg, aby co najmniej jedno danie ciepłe uwzględniało nietolerancję laktozy będzie drugim podkryterium „L” za które zamawiający przyzna ... pkt
- wymóg, aby było dostępne jedno dodatkowe (powyżej 3 wymaganych) ciepłe danie wegańskie będzie trzecim podkryterium „W” za które zamawiający przyzna ... pkt

W takim przypadku przyznawanie punktacji będzie odbywać się w ramach każdego z podkryteriów a następnie punktacja zostanie zsumowana zgodnie ze wzorem:

$$\text{Kryterium „Ż”} = B+L+W$$

Takie podejście będzie bardziej elastyczne i jednocześnie mniej restrykcyjne dla potencjalnych wykonawców.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium dotyczącego uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe (Ż):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Uwzględnienie szczególnych potrzeb żywieniowych ze względu na uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe (Ż)% punktów

Zamawiający przyzna dodatkowe punkty w skali od ... do wykonawcy, który zadeklaruje przygotowanie w ramach menu dań ciepłych uwzględniających uwarunkowania zdrowotne oraz kulturowe w następującej postaci:

Sposób uwzględnienia uwarunkowań zdrowotnych oraz kulturowych w menu	Liczba otrzymanych punktów
Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej
Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej oraz nietolerancję laktozy
Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej i nietolerancję laktozy oraz dostępne będzie jedno dodatkowe (powyżej 3 wymaganych) ciepłe danie wegańskie

Na potrzeby niniejszego postępowania zamawiający rozumie:

- dietę bezglutenową jako dietę polegającą na eliminacji z pożywienia produktów zawierających gluten, czyli na wykluczeniu pokarmów z dodatkiem naturalnych bądź przetworzonych zbóż: pszenicy, żyta, jęczmienia;
- dietę uwzględniającą nietolerancję laktozy jako dietę wykluczającą z przygotowanych posiłków produkty mleczne zawierające laktozę i inne produkty żywnościowe zawierających laktozę;
- danie wegańskie jako danie pozbawione produktów pochodzenia zwierzęcego.

Za brak deklaracji dotyczącej sposobu uwzględnienia uwarunkowań zdrowotnych oraz kulturowych przy przygotowania usługi zapewnienia posiłków wykonawca otrzyma 0 pkt w kryterium „Ż”.

Maksymalna liczba punktów jaką może otrzymać oferta w kryterium „Ż” to pkt

Wymagania dotyczące sposobu uwzględnienia uwarunkowań zdrowotnych oraz kulturowych w menu w opisie kryterium odnoszą się do propozycji dań ciepłych (nie dotyczą sałatek/surówek/dodatków w postaci ryżu/ziemniaków).

Zapisy do wzoru formularza ofertowego

Oświadczam, że w ramach oferowanej usługi zapewnienia posiłków:

- Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej.
- Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej oraz nietolerancję laktozy.

- Co najmniej jedno danie ciepłe będzie uwzględniało wymagania diety bezglutenowej i nietolerancję laktozy oraz dostępne będzie jedno dodatkowe (powyżej 3 wymaganych) ciepłe danie wegańskie.*

* Należy zaznaczyć jeden z powyższej wskazanych punktów.

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia w menu uwarunkowań zdrowotnych oraz aspektów kulturowych poprzez przygotowanie co najmniej jednego dania ciepłego uwzględniającego wymagania diety bezglutenowej/przygotowanie co o najmniej jednego dania ciepłego uwzględniającego wymagania diety bezglutenowej oraz nietolerancję laktozy/ przygotowanie co najmniej jednego dania ciepłego uwzględniającego wymagania diety bezglutenowej i nietolerancję laktozy oraz przygotowanie jednego dodatkowego (powyżej 3 wymaganych w ramach opz) ciepłego dania wegańskiego¹⁸.
2. Wykonawca zobowiązany jest do umieszczenia przy serwowanych daniach informacji na temat uwzględnionych uwarunkowań zdrowotnych i kulturalnych tj. diety bezglutenowej, braku laktozy oraz dania wegańskiego¹⁹.
3. W przypadku nieuwzględnienia w menu uwarunkowań zdrowotnych oraz aspektów kulturowych zadeklarowanych w ofercie, zamawiający naliczy wykonawcy karę umowną w wysokości% wartości wynagrodzenia należnego wykonawcy.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru usługi

(...)

„Usługa zapewnienia posiłków wykonana przez wykonawcę uwzględniała uwarunkowania zdrowotne oraz aspekty kulturowe zgodne z deklaracją wskazaną w ofercie (TAK/NIE*)”

*Niepotrzebne skreślić

¹⁸ Zapis należy dostosować stosownie do deklaracji złożonej w ofercie przez wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

¹⁹ J.w.

2.5.2. Kryterium oceny ofert dotyczące uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych przy przygotowaniu serwisu kawy i herbaty

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Na potrzeby niniejszego przykładu przyjęto założenie, że w opisie przedmiotu zamówienia zostały określone wymagania dotyczące przygotowania serwisu kawy i herbaty w ramach przerw kawowych, na które będzie składało się zapewnienie soków owocowych (min. 3 rodzaje), wody gazowanej i niegazowanej, kawy z ekspresu ciśnieniowego, herbaty (min. 3 rodzaje – czarna, zielona, owocowa), cukru porcjowanego, mleka, ciastek kruchych.

- ❖ **Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia**

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium dotyczącego uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych przy przygotowaniu serwisu kawy i herbaty („S”):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Uwzględnienie szczególnych potrzeb żywieniowych przy przygotowaniu serwisu kawy i herbaty („S”)% punktów

Zamawiający, w ramach kryterium „S” przyzna punkty w skali od 0 do punktów, w zależności od zadeklarowanej przez wykonawcę formy uwzględniania szczególnych potrzeb żywieniowych przy przygotowaniu serwisu kawy i herbaty. Ocena kryterium „S” będzie prowadzona zgodnie z poniższymi założeniami:

- 0 pkt za brak zadeklarowania dostępności mleka bez laktozy oraz miodu naturalnego w ramach serwisu kawy i herbaty;
- pkt za zadeklarowanie dostępności mleka bez laktozy w ramach serwisu kawy i herbaty (zgodnie z wymaganiami określonymi w opz dostępne będzie również mleko z laktozą);

- pkt za zadeklarowanie dostępności mleka bez laktozy oraz miodu naturalnego (jako dodatkowej formy słodzenia oprócz cukru) w ramach serwisu kawy i herbaty.

Zamawiający dopuszcza zastosowanie każdego z dostępnych rodzajów miodu naturalnego.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam, że w ramach przygotowania serwisu kawy i herbaty:

- Nie zapewnię mleka bez laktozy ani miodu naturalnego
- Zapewnię mleko bez laktozy
- Zapewnię mleko bez laktozy oraz miód naturalny.

* Zaznaczyć jeden z powyższej wskazanych punktów.

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązany jest do uwzględnienia w ramach usługi przygotowania serwisu kawy i herbaty na potrzeby przerw kawowych szczególnych potrzeb żywieniowych poprzez zapewnienie mleka bez laktozy / mleka bez laktozy oraz miodu naturalnego.²⁰
2. Wykonawca zobowiązany jest do umieszczenia przy produktach informacji na temat uwzględnionych szczególnych potrzeb żywieniowych tj. mleko bez laktozy oraz miód naturalny.²¹
3. W przypadku nieuwzględnienia w ramach usługi przygotowania serwisu kawy i herbaty na potrzeby przerw kawowych szczególnych potrzeb żywieniowych zadeklarowanych w ofercie, zamawiający naliczy wykonawcy karę umowną w wysokości% wartości wynagrodzenia należnego wykonawcy.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru usługi

(...)

„Usługa przygotowania serwisu kawy i herbaty na potrzeby przerw kawowych uwzględniała szczególne potrzeby żywieniowe zgodne z deklaracją wskazaną w ofercie (TAK/NIE*)”.

*Niepotrzebne skreślić

²⁰ Zapis należy dostosować stosownie do deklaracji złożonej w ofercie przez wykonawcę, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

²¹ J.w.

3. Przykładowe pozacenowe kryteria oceny ofert dotyczące aspektów środowiskowych

3.1. Kryterium oceny ofert dotyczące pochodzenia włókien drzewnych pozyskanych w sposób zrównoważony

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Prezentowane w niniejszym przykładzie kryteria oceny ofert mogą znaleźć zastosowanie przede wszystkim w przypadku zamówień, w których zakłada się dostawę/wykorzystanie produktów wyprodukowanych w całości lub w części z papieru lub drewna, m.in. w przypadku zamówienia na dostawę artykułów papierniczych, w tym papieru do drukowania, zamówienia na dostawę mebli lub zamówienia na usługi poligraficzne. W takich przypadkach zamawiający mają możliwość ustanowienia kryterium oceny ofert dotyczącego źródeł pochodzenia włókien drzewnych/drewna, przyznając dodatkowe punkty za dostawę produktów wytworzonych z legalnie pozyskanej tarcicy lub wykorzystanie takich produktów na potrzeby świadczonych usług bądź też przyznając punkty za określony udział procentowy w dostarczanych produktach surowców pochodzących ze zrównoważonej gospodarki leśnej lub wytworzonych z włókien wtórnych.

Środkiem dowodowym potwierdzającym zgodność oferowanego produktu z wymaganiami zamawiającego określonymi w tym zakresie mogą być m.in. dostępne certyfikaty (oznakowania) przyznawane drzewnym produktom leśnym, tj. odpowiednie – w zależności od tego jak zostały określone wymagania zamawiającego – certyfikaty **FSC** lub **PEFC**.

FSC (Forest Stewardship Council) jest międzynarodową organizacją non-profit, która zapewnia system dobrowolnej akredytacji i niezależnej certyfikacji prowadzonej przez strony trzecie. System pozwala posiadaczom certyfikatów wprowadzać na rynek produkty będące rezultatem przyjaznej dla środowiska, korzystnej społecznie i opłacalnej ekonomicznie gospodarki leśnej²².

²² Zasady i kryteria FSC w zakresie gospodarki leśnej (FSC-STD-01-001 V5-2)

Dostępne rodzaje oznakowania FSC:

FSC 100% – oznacza, że 100% surowca użytego do wytworzenia danego produktu jest certyfikowana przez FSC.

FSC Mix – oznacza, że 70% surowca użytego do wytworzenia danego produktu posiada certyfikat FSC, natomiast niecertyfikowana reszta jest tzw. drewnem kontrolowanym (Controlled Wood).

Nazwa „drewno kontrolowane” oznacza że nie posiada ono certyfikatu FSC, ale spełnia minimalne wymagania dot. dobrego zarządzania lasami. Drewno kontrolowane FSC nie jest certyfikowane, ale nie może być pozyskiwane:

- w sposób niezgodny z prawem;
- z naruszeniem praw zwyczajowych i obywatelskich;
- w lasach, w których szczególne walory przyrodnicze są zagrożone;
- w lasach przekształcanych w plantacje lub nieleśne formy użytkowania;
- w lasach, gdzie uprawiane są drzewa modyfikowane genetycznie²³.

FSC Recycled – oznacza, iż co najmniej 85% surowca w gotowym produkcie pochodzi z recyklingu²⁴

²³ <https://pl.fsc.org/pl/certyfikacja-fsc/etykiety-fsc>

²⁴ http://ekonsument.pl/s214_forest_stewardship_council_fsc.html

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes – Program Zatwierdzenia Systemów Certyfikacji Leśnej) jest niezależną, pozarządową organizacją non-profit, założoną w 1999 roku, której głównym celem jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przez certyfikację wykonywaną przez jednostki niezależne.

PEFC dostarcza mechanizm potwierdzający, że nabywcy drewna i wyrobów z papieru promują zrównoważoną gospodarkę leśną. PEFC jest ogólnosiwiatową organizacją powołaną dla oceny i wzajemnego uznawania krajowych systemów certyfikacji, opracowanych przez wiele zainteresowanych stron²⁵.

Dostępne rodzaje oznakowania PEFC

PEFC Certified – oznacza, iż co najmniej 70% surowca użytego do produkcji pochodzi z lasów certyfikowanych PEFC, które spełniają lub przekraczają wzorcowe wymagania dla zrównoważonej i trwałej gospodarki, reszta surowca pochodzi z kontrolowanych źródeł²⁶

PEFC Recycled – oznacza, iż co najmniej 70% materiału certyfikowanego PEFC pochodzi ze źródeł recyklingowych.

²⁵ <https://www.pefc.pl/o-pefc/pefc-international>

²⁶ Podręcznik użytkownika logo PEFC drugie wydanie (grudzień 2010)

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

W przypadku tego kryterium zamawiający może je określić i oceniać na różne sposoby, np. poprzez:

- **przyznanie dodatkowych punktów za dostarczenie produktów wytworzonych z legalnie pozyskanej tarcicy lub wykorzystanie takich produktów na potrzeby świadczonych usług**

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(Ś):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – Dostawa następujących produktów: – wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi następujących produktów: – wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony (Ś) ²⁷% punktów

Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania:

- za zadeklarowanie w ofercie dostawy produktów wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony – pkt
- za zadeklarowanie w ofercie dostawy produktów wytworzonych z surowców nieposiadających udokumentowanego źródła pochodzenia – 0 pkt

Na potrzeby niniejszego postępowania przez produkty wytworzone z legalnych zasobów leśnych pozyskanych w sposób zrównoważony zamawiający rozumie produkty wytworzone z zasobów leśnych (drewno/włókno drewniane²⁸) pozyskanych z poszanowaniem następujących zasad:

²⁷ Wybór w zależności od konkretnego przypadku.

²⁸ W zależności od konkretnego zamówienia.

- gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi w Polsce międzynarodowymi, krajowymi i miejscowymi przepisami prawa;
- tytuły własności i długoterminowe prawa użytkowania zasobów lądowych i leśnych są jasno określone, udokumentowane i powinny posiadać moc prawną;
- gospodarka leśna chroni różnorodność biologiczną i wartości z nią związane: zasoby wodne, gleby, rzadkie i nietrwałe ekosystemy oraz walory krajobrazowe, co w rezultacie utrzuca ekologiczne funkcje lasu;
- konieczność sporządzenia, wprowadzenia w życie oraz uaktualnienia planu gospodarowania stosownie do zakresu i intensywności działań (plan jasno definiuje długofalowe cele gospodarowania i środki do ich osiągnięcia);
- konieczność prowadzenia monitorowania stosownie do zakresu i intensywności gospodarki leśnej w celu dokonania oceny stanu lasu, ilości pozyskiwanych produktów leśnych, kontroli pochodzenia produktu, działań gospodarczych oraz ich wpływu społecznego i środowiskowego;
- gospodarka leśna w lasach o szczególnej wartości ochronnej służy zachowaniu i wzmacnianiu cech charakterystycznych dla tych lasów²⁹.

Wykonawca, który zadeklaruje w formularzu ofertowym dostawę/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony, na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających, że dostarczone produkty/produkty wykorzystywane na potrzeby świadczonej usługi spełniają wskazane powyżej wymagania. Dowód spełniania ww. wymagań może stanowić posiadanie przez produkt certyfikatu **FSC 100%** lub **FSC Mix** bądź innego równoważnego certyfikatu potwierdzającego spełnianie ww. standardów. W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać jednego z ww. certyfikatów, zamawiający akceptować będzie również alternatywne środki dowodowe, w tym dokumentację techniczną producenta, dokumentującą pochodzenie surowców z legalnych zasobów.

- **przyznanie dodatkowych punktów za dostawę lub wykorzystanie na potrzeby świadczenia usługi produktów wytworzonych z włókien wtórnych**

W przypadku takich zamówień jak np. zakup papieru biurowego, usługi poligraficzne, a także dostawa mebli biurowych zamawiający mogą w ramach kryteriów oceny ofert ustanowić punktację w oparciu o wielkość procentowego udziału włókien wtórnych w dostarczonym produkcie lub produkcie wykorzystywanym do świadczenia usługi. Zamawiający, dla zapewnienia

²⁹ Na podstawie Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej FSC® W POLSCE FSC-STD-POL-01-01-2013 PL

porównywalności ofert, powinien w takim przypadku określić precyzyjnie, których produktów dotyczy to kryterium.

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego (Ś)

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – udział włókien wtórnych w dostarczonym produkcie/produkcie wykorzystywanym do świadczenia usługi (Ś) ³⁰% punktów

W ramach niniejszego kryterium ocenie będzie podlegać udział włókien wtórnych w następujących produktach:

Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania:

-³¹wyprodukowany/e w co najmniej 70% z włókien wtórnych – ... pkt (100% w ramach tego kryterium oceny ofert)

$$1 \times \frac{X}{100}, \text{ gdzie } X \text{ to znaczenie procentowe kryterium}$$

-³² wyprodukowany/e w 50% z włókien wtórnych – ... pkt (75% w ramach tego kryterium oceny ofert)

$$\frac{3}{4} \times \frac{X}{100}, \text{ gdzie } X \text{ to znaczenie procentowe kryterium}$$

-³³wyprodukowany/e w 30% z włókien wtórnych – ... pkt (50% w ramach tego kryterium oceny ofert)

$$\frac{1}{2} \times \frac{X}{100}, \text{ gdzie } X \text{ to znaczenie procentowe kryterium}$$

-³⁴wyprodukowany/e w poniżej 30% z włókien wtórnych – 0 pkt

³⁰ Wybór w zależności od konkretnego przypadku.

³¹ Nazwa produktu/ów

³² J.w

³³ J.w

³⁴ J.w.

Wykonawca, który zadeklaruje w formularzu ofertowym dostawę/wykorzystanie na potrzeby świadczenia usługi produktu/ów wytworzonych w określonym procencie (dodatkowo punktowanym) z włókien wtórnych, na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających, że dostarczone produkty/produkty wykorzystywane na potrzeby świadczonej usługi zostały wytworzone z włókien wtórnych i zawierają zadeklarowany w ofercie wykonawcy udział procentowy tych włókien. Dowód spełniania ww. wymagań może stanowić posiadanie przez produkt certyfikatu **FSC Recycled**, lub certyfikatu **PEFC Recycled** lub inny certyfikat potwierdzający zadeklarowany przez wykonawcę udział procentowy włókien wtórnych w oferowanym produkcie. W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać jednego z ww. certyfikatów, zamawiający akceptować będzie również alternatywne środki dowodowe, w tym dokumentację techniczną producenta, określającą udział surowca wtórnego w gotowym produkcie.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że produkty, które zostaną dostarczone w ramach zamówienia/ wykorzystywane na potrzeby świadczonej usługi³⁵ wytworzone zostały z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony i zawierają (nie zawierają)* w swoim składzie procent włókien wtórnych.

*Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć/wykorzystać na potrzeby świadczonej usługi następujące produkty wytworzone z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony i zawierające w swoim składzie procent włókien wtórnych:
2. W zakresie surowców drzewnych wykorzystanych do wytworzenia ww. produktów wykonawca jest zobowiązany dostarczyć zamawiającemu dowód w postaci etykiety **FSC Recycled** lub etykiety **PEFC Recycled** umieszczonej na produkcie, potwierdzającej wykorzystanie do wytworzenia tych produktów drewna pochodzącego z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony i zawierającego w swoim składzie określony w pkt 1 procent włókien wtórnych. Forma graficzna etykiety musi zawierać logo danego oznakowania oraz numer licencji na korzystanie z określonego znaku towarowego. Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji ważności certyfikatu na oficjalnej stronie

³⁵ Wybór w zależności od konkretnego przypadku.

internetowej FSC (Rady Dobrej Gospodarki Leśnej) <https://info.fsc.org/certificate.php> lub stronie internetowej PEFC (Programu Zatwierdzenia Systemów Certyfikacji Leśnej) <https://www.pefc.org/find-certified/certified-certificates/advanced-search>.

3. Zamawiający dopuszcza przedstawienie etykiety równoważnej albo innego alternatywnego środka dowodowego na potwierdzenie pochodzenia drewna z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony i zawierającego w swoim składzie określony w pkt 1 procent włókien wtórnych.
4. Niedostarczenie zamawiającemu dowodów, o których mowa w pkt 2-3 lub stwierdzenie przez zamawiającego nieważności certyfikatu, w oparciu o informacje zawarte na oficjalnych stronach internetowych FSC lub PEFC uznane zostanie za niedostarczenie przez wykonawcę przedmiotu zamówienia niewypełnienie wymagań określonych w pkt 1.
5. Dostarczenie/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 zostanie potwierdzone w protokole odbioru dostawy/usługi, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
6. W przypadku niewypełnienia wymagań, o których mowa w pkt 1 wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości % wartości umowy za każdy przypadek stwierdzonego naruszenia tych wymagań.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. Zamawiający potwierdza dostarczenie/ wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi następujących produktów wytworzonych z legalnych zasobów leśnych, pozyskanych w sposób zrównoważony i zawierających w swoim składzie procent włókien wtórnych:

- TAK/NIE*
- TAK/NIE*

2. Zamawiający potwierdza, że wykonawca przedstawił/nie przedstawił* zamawiającemu środki dowodowe potwierdzające spełnianie ww. wymogów.

Uwagi:

* Niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

3.2. Kryterium oceny ofert dotyczące ekologicznych parametrów technicznych pojazdów wykorzystywanych do realizacji zamówienia

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

W prezentowanym przykładzie przyjęto, że przedmiotem zamówienia jest usługa odbioru i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na określonym terenie. Niemniej jednak przedstawione poniżej kryterium, po odpowiednim dostosowaniu, może być zastosowane także w innych zamówieniach, których przedmiotem są pojazdy transportu drogowego lub do realizacji których wykorzystywane są pojazdy transportu drogowego.

Poniżej przedstawione przykładowe kryterium oceny ofert odnosi się do parametrów technicznych pojazdów wykorzystywanych do realizacji zamówienia, dotyczących norm emisji spalin. Na potrzeby prezentowanego przykładu przyjęto, że w dokumentacji zamówienia, w ramach warunków udziału w postępowaniu odnoszących się do potencjału technicznego wykonawcy określono stosowne wymagania dotyczące ilości i minimalnych parametrów technicznych pojazdów wykorzystywanych do realizacji zamówienia, które podlegają ocenie w ramach kwalifikacji podmiotowej wykonawców. Natomiast w ramach kryterium oceny ofert ocenie poddawane jest zaangażowanie do realizacji zamówienia pojazdów o wyższych parametrach odnoszących się do norm emisji spalin niż minimum przyjęte na potrzeby oceny potencjału technicznego.

Należy jednocześnie podkreślić, iż obydwa ww. elementy podlegają odrębnej ocenie i stanowią dwa odrębne elementy procedury udzielania zamówienia publicznego. Ocena parametrów technicznych pojazdów dokonywana w ramach kryteriów oceny ofert nie ma na celu oceny potencjału wykonawcy (nie stanowi zatem elementu kwalifikacji podmiotowej) a ocenę jakości oferty postrzeganej przez pryzmat wpływu przyjętego przez wykonawcę sposobu realizacji zamówienia na stan środowiska naturalnego.

- ❖ **Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia**

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(S):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – normy emisji spalin pojazdów wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia (Ś)% punktów

W ramach niniejszego kryterium ocenie podlegać będą parametry techniczne w zakresie norm emisji spalin następujących pojazdów transportu drogowego wykorzystywanych na potrzeby realizacji zamówienia:

- samochodów przystosowanych do odbierania zmieszanych odpadów komunalnych, bezpylnych z funkcją kompaktującą;
- samochodów przystosowanych do odbierania selektywnie zebranych odpadów komunalnych, w tym odpadów zielonych, wielkogabarytów i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego np. z hydraulicznym dźwigiem samochodowym (system HDS);
- pojazdów skrzyniowych przeznaczonych do odbioru przeterminowanych leków;
- pojazdów przeznaczonych do odbioru odpadów z miejsc trudnodostępnych.

Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania:

- wszystkie pojazdy spełniają normy emisji spalin co najmniej EURO V (lub EURO 5) – ... pkt (100% w ramach tego kryterium oceny ofert)
- pojazdy spełniają normy emisji spalin EURO IV (lub EURO 4) – 0 pkt (parametry techniczne pojazdów odpowiadają określonym przez Zamawiającego warunkom udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej wykonawców).

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że:

- wszystkie pojazdy, które zostaną wykorzystane do realizacji zamówienia spełniają normy emisji spalin co najmniej EURO V (lub EURO 5).
- wszystkie pojazdy, które zostaną wykorzystane do realizacji zamówienia spełniają normy emisji spalin EURO IV (lub EURO 4).**

* Niepotrzebne skreślić

** Należy zaznaczyć jeden z powyższych wskazanych punktów.

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązany jest do wykorzystania do świadczenia usług będących przedmiotem niniejszej umowy pojazdów spełniających normy emisji spalin EURO V.
2. W celu wykazania spełniania wymogu, o którym mowa w pkt 1 wykonawca zobowiązany jest przedstawić zamawiającemu, w terminie dni od podpisania umowy, dokumenty potwierdzające spełnianie przez pojazdy wykorzystywane do realizacji zamówienia norm emisji spalin EURO V. Dokumentem takim może być w szczególności wyciąg ze świadectwa homologacji albo świadectwo zgodności WE.
3. Nieprzedłożenie ww. dokumentów w terminie określonym w pkt 2 traktowane będzie jako niewypełnienie zobowiązania, o którym mowa w pkt 1.
4. Zamawiający zastrzega sobie także prawo do kontroli spełniania wymogu określonego w pkt 1 na dowolnym innym etapie realizacji zamówienia, w szczególności poprzez kontrolę na miejscu i żądanie dokumentów, o których mowa w pkt 2.
5. Przeprowadzenie kontroli i jej wynik zostaną udokumentowane w protokole podpisanym przez przedstawiciela wykonawcy oraz przedstawiciela zamawiającego, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
6. Zamawiający naliczy karę umowną w wysokości.... wynagrodzenia brutto (dotyczy ryczałtu miesięcznego) za każdy stwierdzony przypadek niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w pkt 1.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół z kontroli wykorzystania na potrzeby świadczenia usługi odbioru i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych pojazdów transportu drogowego spełniających wymagane normy emisji spalin.

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. W kontroli uczestniczyli:
– ze strony zamawiającego:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

- ze strony wykonawcy:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

2. Wyniki kontroli:

- Wykonawca przedstawił dowód w postaci potwierdzający wykorzystanie na potrzeby świadczenia usług odbioru i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych pojazdów transportu drogowego spełniających normy emisji spalin Euro V (Euro 5).
- Wykonawca nie przedstawił dowodu potwierdzającego wykorzystanie na potrzeby świadczenia usług odbioru i zagospodarowania stałych odpadów komunalnych pojazdów transportu drogowego spełniających normy emisji spalin Euro V (Euro 5).

Uwagi:.....

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

3.3. Kryterium dotyczące dostawy lub zastosowania w ramach świadczenia usługi wyrobów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Tego rodzaju kryterium może znaleźć zastosowanie w szczególności w przypadku zamówień na dostawę artykułów spożywczych lub zamówień na usługi cateringowe, w których zamawiający mogą przyznawać dodatkowe punkty ofertom, uwzględniającym dostawę lub zastosowanie w ramach świadczenia usługi produktów spożywczych wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej.

W ramach kryteriów oceny ofert niezbędne jest wskazanie czy wymóg produkcji ekologicznej dotyczy wszystkich produktów objętych zamówieniem, czy też ma odniesienie jedynie do wybranych pozycji produktowych.

Ważne jest również określenie, czy punktacja w ramach tego kryterium przyznawana jest za spełnienie tego wymogu przez wszystkie produkty łącznie, czy też proporcjonalnie do ilości pozycji produktowych spełniających wymogi produkcji ekologicznej.

W przypadku zastosowania tego rodzaju kryterium oceny ofert środkiem dowodowym potwierdzającym spełnianie przez oferowane produkty wymogów produkcji ekologicznej może być m.in. posiadane przez te produkty unijnego oznakowania produkcji ekologicznej.

unijne logo produkcji ekologicznej – wymagania warunkujące uzyskanie tego oznakowania zostały określone w rozporządzeniu Komisji (UE) NR 271/2010 z dnia 24 marca 2010 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do unijnego logo produkcji ekologicznej (Dz. Urz. UE L 84 z 31.3.2010 r., str. 19).

Unijne oznakowanie produkcji ekologicznej obejmuje: kasze, makarony, płatki, mąki, gotowe pieczywo, wyroby ciastkarsko-cukiernicze, oleje, świeże warzywa, świeże owoce, soki owocowe i warzywne, dżemy, musy owocowe, sałatki warzywne, marynaty i kiszonki warzywne, grzyby, miody, przyprawy ziołowe lub ich mieszanki, wędliny, wędzonki, kiełbasy, miody, sery, twarogi, smalec³⁶.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

W przypadku tego kryterium zamawiający może je określić i oceniać na różne sposoby, np. poprzez:

- **przyznanie dodatkowych punktów za wskazanie w ofercie, że wszystkie produkty objęte zamówieniem będą produktami spełniającymi wymogi produkcji ekologicznej**

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego (Ś):

³⁶ Przewodnik po rynku produktów ekologicznych – poradnik dla zamawiającego – publikacja Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – dostawa/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej (Ś) ³⁷% punktów

Produkty wyprodukowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej należy rozumieć jako produkty wyprodukowane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, co obejmuje m.in. przestrzeganie przy ich produkcji następujących zasad:

- zakaz stosowania GMO i produktów wytworzonych z GMO lub przy ich użyciu;
- zakaz poddawania żywności lub pasz ekologicznych lub surowców stosowanych w żywności lub paszach ekologicznych działaniu promieniowania jonizującego;
- zakaz stosowania mineralnych nawozów azotowych;
- ograniczenie stosowania dodatków do żywności, składników nieekologicznych pełniących głównie funkcje technologiczne i sensoryczne (tj. odpowiedzialnych za tworzenie wyglądu, smaku, zapachu i tekstury żywności), jak również mikroelementów oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie, tak by były stosowane w minimalnym zakresie i tylko na wypadek istotnej potrzeby technologicznej lub do szczególnych celów żywieniowych.

Punktacja w ramach niniejszego kryterium będzie przyznawana zgodnie z poniższymi zasadami:

- Dostawa/stosowanie w ramach świadczenia usługi wyłącznie wyrobów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej – ... pkt
- Dostawa/stosowanie w ramach świadczenia usługi wyrobów wyprodukowanych innymi metodami – 0 pkt

Wykonawca, który zadeklaruje w formularzu ofertowym dostawę/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających, że dostarczone produkty/produkty wykorzystywane na potrzeby świadczonej usługi

³⁷ Wybór w zależności od konkretnego przypadku.

spełniają wskazane powyżej wymagania. Dowód spełniania ww. wymagań może stanowić oznakowanie dostarczonych produktów/produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi logo rolnictwa ekologicznego zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Dopuszczalne przy tym są również inne oznakowania, o ile potwierdzają spełnianie warunków produkcji ekologicznej.

W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań, za środek dowodowy uznany zostanie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność procesu produkcji z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że wszystkie produkty, które zostaną dostarczone w ramach niniejszego zamówienia/zastosowane w ramach świadczenia usługi są (nie są)* produkowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. *w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylającym rozporządzenie(EWG) nr 2092/91.*

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć/stosować na potrzeby świadczonej usługi wyłącznie produkty wytworzone zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. *w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylającym rozporządzenie(EWG) nr 2092/91.*
2. W zakresie produktów wytworzonych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, wykonawca jest zobowiązany dostarczyć zamawiającemu dowód w postaci etykiety rolnictwa ekologicznego umieszczonej na produktach zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Etykieta prawidłowo oznakowanego produktu ekologicznego powinna zawierać unijne logo produkcji ekologicznej, numer jednostki certyfikującej, miejsce produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych.
3. Dopuszczalne jest przedłożenie przez wykonawcę innych oznakowań, o ile potwierdzają spełnianie warunków produkcji ekologicznej.
4. W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań, za środek dowodowy uznany zostanie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą

zgodność (tj. akredytowaną jednostkę certyfikującą) procesu produkcji z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007.

5. Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji ważności certyfikatu na oficjalnych stronach internetowych jednostek oceniających zgodność, które dokonały certyfikacji produktów objętych zamówieniem.
6. Niedostarczenie zamawiającemu dowodów, o których mowa w pkt 2-4 albo stwierdzenie przez zamawiającego nieważności certyfikatu, w oparciu o informacje zawarte na oficjalnych stronach internetowych jednostek oceniających zgodność uznane zostanie za niewypełnienie przez wykonawcę zobowiązania określonego w pkt 1.
7. Dostarczenie/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wytworzonych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 zostanie potwierdzone w protokole odbioru dostawy/usługi, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
8. W przypadku niewypełnienia przez wykonawcę zobowiązania określonego w pkt 1, wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości % wartości umowy za każdy stwierdzony przypadek niewykonania ww. zobowiązania.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. Zamawiający potwierdza (nie potwierdza)* dostarczenie/wykonanie usługi z wykorzystaniem wyłącznie produktów wytworzonych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007.

2. Zamawiający potwierdza, że wykonawca przedstawił (nie przedstawił)* zamawiającemu środki dowodowe potwierdzające spełnianie ww. wymogów.

Uwagi:

*Niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

- **przyznanie punktów proporcjonalnie do liczby pozycji produktowych spełniających wymóg produkcji ekologicznej**

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(Ś):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – dostawa/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej (Ś) ³⁸% punktów

Produkty wyprodukowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej należy rozumieć jako produkty wyprodukowane zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, co obejmuje m.in. przestrzeganie przy ich produkcji następujących zasad:

- zakaz stosowania GMO i produktów wytworzonych z GMO lub przy ich użyciu;
- zakaz poddawania żywności lub pasz ekologicznych lub surowców stosowanych w żywności lub paszach ekologicznych działaniu promieniowania jonizującego;
- zakaz stosowania mineralnych nawozów azotowych;
- ograniczenie stosowania dodatków do żywności, składników nieekologicznych pełniących głównie funkcje technologiczne i sensoryczne (tj. odpowiedzialnych za tworzenie wyglądu, smaku, zapachu i tekstury żywności), jak również mikroelementów oraz substancji pomocniczych w przetwórstwie, tak by były stosowane w minimalnym zakresie i tylko na wypadek istotnej potrzeby technologicznej lub do szczególnych celów żywieniowych.

Punktacja w ramach niniejszego kryterium będzie przyznawana zgodnie z poniższymi zasadami:

Lp.	Pozycja produktowa	Spełnia wymogi produkcji ekologicznej Tak/ Nie	
OGÓŁEM		Suma: TAK	Suma: NIE

³⁸ Wybór w zależności od konkretnego przypadku.

Kryterium PE – produkcja ekologiczna

$$PE = \frac{LPE}{LP} \times \text{waga kryterium}$$

gdzie:

LP – ogólna liczba pozycji produktowych w zamówieniu

LPE – liczba pozycji produktowych w zamówieniu spełniających wymogi produkcji ekologicznej określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007

Wykonawca, który zadeklaruje w formularzu ofertowym dostawę/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających, że dostarczone produkty/produkty wykorzystywane na potrzeby świadczonej usługi spełniają wskazane powyżej wymagania. Dowód spełniania ww. wymagań może stanowić oznakowanie dostarczonych produktów/produktów wykorzystywanych do świadczenia usługi logo rolnictwa ekologicznego zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Dopuszczalne przy tym są również inne oznakowania, o ile potwierdzają spełnianie warunków produkcji ekologicznej.

W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań, za środek dowodowy uznany zostanie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność procesu produkcji z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że niżej wymienione produkty objęte przedmiotem zamówienia/stosowane w ramach świadczenia usługi są produkowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w *sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylającym rozporządzenie(EWG) nr 2092/91*.

*Niepotrzebne skreślić

Lp.	Pozycja produktowa	Spełnia wymogi produkcji ekologicznej Tak/ Nie

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się dostarczyć/zastosować na potrzeby świadczonej usługi następujące produkty: , które są wytworzone zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w *sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylającym rozporządzenie(EWG) nr 2092/91*.
2. W zakresie produktów wytworzonych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007, wykonawca jest zobowiązany dostarczyć zamawiającemu dowód w postaci logo rolnictwa ekologicznego umieszczonego na produktach zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. Dopuszczalne jest przedłożenie przez wykonawcę innych oznakowań, o ile potwierdzają spełnianie warunków produkcji ekologicznej.
3. Etykieta prawidłowo oznakowanego produktu ekologicznego powinna zawierać unijne logo produkcji ekologicznej, numer jednostki certyfikującej, miejsce produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych.
4. W odniesieniu do produktów sprzedawanych bez opakowań, za środek dowodowy uznany zostanie certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność (tj. akredytowaną jednostkę certyfikującą) procesu produkcji z wymaganiami Rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo do weryfikacji ważności certyfikatu na oficjalnych stronach internetowych jednostek oceniających zgodność, która dokonała certyfikacji produktów objętych zamówieniem.
6. Niedostarczenie zamawiającemu dowodów, o których mowa w pkt 2-4 albo stwierdzenie przez zamawiającego nieważności certyfikatu, w oparciu o informacje zawarte na oficjalnych stronach internetowych jednostek oceniających zgodność uznane zostanie za niewypełnienie przez wykonawcę zobowiązania określonego w pkt 1.
7. Dostarczenie/wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi produktów wytworzonych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007 zostanie potwierdzone w protokole odbioru dostawy/usługi, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
8. W przypadku niewypełnienia przez wykonawcę zobowiązania określonego w pkt 1, wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości % wartości umowy za każdy stwierdzony przypadek niewykonania ww. zobowiązania.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. Zamawiający potwierdza (nie potwierdza)* dostarczenie/wykonanie usługi z wykorzystaniem następujących produktów, które zostały wytworzone zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Rady (WE) nr 834/2007.

2. Zamawiający potwierdza, że wykonawca przedstawił (nie przedstawił)* zamawiającemu środki dowodowe potwierdzające spełnianie ww. wymogów.

Uwagi:.....

*Niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach po jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

3.4. Kryterium oceny ofert dotyczące charakterystyki środowiskowej środków czystości stosowanych przy realizacji zamówienia

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Prezentowane przykładowe kryterium oceny ofert może znaleźć zastosowanie we wszystkich zamówieniach, w których dostarczane są lub wykorzystywane środki czystości. Będzie zatem mogło być wykorzystane w zamówieniach na dostawę środków czystości lub w zamówieniach na niektóre usługi, np. usługi sprzątania. Na potrzeby niniejszego przykładu przyjęto, że przedmiotem zamówienia jest usługa sprzątania powierzchni biurowych.

Dowodem potwierdzającym spełnianie przez środki czystości stosowane w trakcie realizacji zamówienia wymogów środowiskowych mogą być – w zależności od tego jaki poziom wymagań zostanie w tym zakresie przyjęty przez zamawiającego – stosowne oznaczenia. Na potrzeby niniejszego

przykładu przyjęto wymagania, które stosowane są również na potrzeby przyznawania produktom unijnego oznakowania Ecolabel. Z tego względu, w prezentowanym przykładzie środkiem dowodowym akceptowanym w pierwszej kolejności przez zamawiającego będzie posiadanie przez produkt oznakowania Ecolabel.

Unijne oznakowanie ekologiczne

Ecolabel – to dobrowolne unijne oznakowanie ekologiczne, służące promocji produktów o ograniczonym poziomie wpływu na środowisko w ciągu całego cyklu życia. Udział w systemie znakowania produktów ma na celu dostarczenie konsumentom dokładnych, rzetelnych, opartych na naukowych kryteriach informacji na temat wpływu produktów na środowisko⁴⁰. Podstawę przyznawania oznakowania określa rozporządzenie (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. Unijne oznakowanie ekologiczne obejmuje obecnie 35 grup produktowych.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(Ś):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – stosowanie ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych (Ś)% punktów

Na potrzeby niniejszego zamówienia środki do czyszczenia powierzchni twardych obejmują dowolny uniwersalny środek czyszczący, środek

³⁹ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html>

⁴⁰ Motyw 1 preambuły do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. UE L 27 z 30.1.2010 r., str. 1, z późn. zm.)

do czyszczenia kuchni, środek do czyszczenia okien lub środek do czyszczenia urządzeń sanitarnych.

Jako ekologiczne środki do czyszczenia rozumiane są środki chemiczne spełniające poniższe wymogi⁴¹:

Zawartość fosforanów:

Łączna zawartość fosforu (P) nie może przekroczyć poniższych wartości:

- Uniwersalne środki czyszczące, gotowe do użytku – 0,02 g/l produktu gotowego do użytku
- Uniwersalne środki czyszczące, nierozcieńczone – 0,02 g/l roztworu czyszczącego
- Środki do czyszczenia kuchni, gotowe do użytku – 1,00 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia kuchni, nierozcieńczone – 1,00 g/l roztworu czyszczącego
- Środki do czyszczenia okien, gotowe do użytku – 0,00 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia okien, nierozcieńczone – 0,00 g/l roztworu czyszczącego
- Środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych, gotowe do użytku – 1,00 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych, nierozcieńczone – 1,00 g/l roztworu czyszczącego

Zawartość lotnych związków organicznych:

Ilość lotnych związków organicznych (LZO) nie może przekraczać podanych niżej wartości:

- Uniwersalne środki czyszczące, gotowe do użytku – 30 g/l produktu gotowego do użytku
- Uniwersalne środki czyszczące, nierozcieńczone 30 g/l roztworu czyszczącego
- Środki do czyszczenia kuchni, gotowe do użytku – 60 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia kuchni, nierozcieńczone – 60 g/l roztworu czyszczącego

⁴¹ Decyzja Komisji (UE) 2017/1217 z dnia 23 czerwca 2017 r. ustanawiająca kryteria oznakowania ekologicznego UE dla środków do czyszczenia powierzchni twardych (Dz. Urz. UE L 180 z 12.07.2017, str. 45)

- Środki do czyszczenia okien, gotowe do użytku 100 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia okien, nierozcieńczone 100 g/l roztworu czyszczącego
- Środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych, gotowe do użytku 60 g/l produktu gotowego do użytku
- Środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych, nierozcieńczone 60 g/l roztworu czyszczącego

Klasyfikacja zagrożeń:

Produkt końcowy nie może być zaklasyfikowany i oznaczony (lub nie może zawierać substancji obecnych w składzie produktu o stężeniu granicznym wynoszącym co najmniej 0,010 % w produkcie końcowym, które spełniają kryteria klasyfikacji) jako substancja o ostrej toksyczności (H300, H301, H310, H311, H330, H331, H304, EUH070); działająca toksycznie na narządy docelowe (H370, H371, H372, H373); działająca uczulająco na drogi oddechowe lub skórę (H317, H317, H334, H334) zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 bądź stwarzająca zagrożenie dla środowiska wodnego i warstwy ozonowej zgodnie z poniższym wykazem klasyfikacji zagrożeń.

Wykaz klasyfikacji zagrożeń:

H400 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne

H412 – Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki

H410 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki

H413 – Może powodować długotrwałe szkodliwe skutki dla organizmów wodnych

H411 – Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki

H420 – Stwarza zagrożenie dla warstwy ozonowej

Punktacja w ramach niniejszego kryterium będzie przyznawana zgodnie z poniższymi zasadami:

- stosowanie wyłącznie ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych – pkt
- stosowanie zwykłych środków do czyszczenia powierzchni twardych – 0 pkt

Oferta uzyska dodatkowe punkty w tym kryterium, jeśli wszystkie środki czystości, które będą stosowane w ramach świadczonej usługi do czyszczenia powierzchni twardych będą środkami ekologicznymi. W przypadku niespełnienia tego warunku co najmniej przez jeden z ww. środków czystości, oferta uzyska 0 pkt

Oferty w tym zakresie będą oceniane na podstawie informacji zawartych w Planie Higieny stanowiącym załącznik do oferty, w którym wykonawca zobowiązany jest zawrzeć charakterystykę ekologiczną dla następujących rodzajów środków czystości, które będą stosowane w ramach świadczonej usługi:

- uniwersalne środki czyszczące obejmujące detergenty przeznaczone do rutynowego czyszczenia powierzchni twardych, np. ścian, podłóg i innych powierzchni stałych,
- środki do czyszczenia kuchni obejmujące detergenty przeznaczone do rutynowego czyszczenia i odtłuszczania powierzchni kuchennych, np. blatów, kuchenek, zlewów kuchennych i powierzchni urządzeń kuchennych,
- środki do czyszczenia okien obejmujące detergenty przeznaczone do rutynowego czyszczenia okien, szkła i innych bardzo gładkich powierzchni,
- środki do czyszczenia urządzeń sanitarnych obejmujące detergenty przeznaczone do rutynowego usuwania, w tym poprzez szorowanie, brudu lub osadów w obiektach sanitarnych, takich jak toalety, łazienki i kabiny prysznicowe.

Wykonawca, który zadeklaruje w ofercie wykorzystanie na potrzeby świadczonej usługi ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych, na etapie realizacji zamówienia będzie zobowiązany do przedłożenia dowodów potwierdzających, że stosowane przez niego środki czystości do czyszczenia powierzchni twardych spełniają wskazane powyżej wymagania.

Zamawiający uzna, iż środki chemiczne proponowane w Planie Higieny do stosowania przy realizacji zamówienia spełniają wymagania wskazane w środowiskowym kryterium oceny ofert, jeżeli będą opatrzone unijnym oznakowaniem ekologicznym Ecolabel lub oznakowaniami równoważnymi.

W przypadku braku oznakowania ekologicznego wykonawca zobowiązany będzie do przedłożenia innych środków dowodowych, takich jak dokumentacja techniczna producenta / karta produktu wystawiona przez producenta lub zaświadczenia podmiotu uprawnionego do kontroli jakości potwierdzających, że używane produkty nie zawierają substancji szkodliwych ponad wartości graniczne wskazane w kryterium oceny ofert.

Zapisy w formularzu ofertowym

Oświadczam (oświadczamy)*, że wszystkie (część)* środki (-ów) stosowane do czyszczenia powierzchni twardych, które ujęto w Planie Higieny, są (nie są) * środkami ekologicznymi.

* Niepotrzebne skreślić

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązany jest stosować na potrzeby realizacji zamówienia wskazane w Planie Higieny, stanowiącym załącznik nr do umowy, ekologiczne środki czystości do czyszczenia powierzchni twardych.
2. Zamawiający zastrzega sobie prawo kontroli na dowolnym etapie realizacji zamówienia wywiązywania się przez wykonawcę z zobowiązania wskazanego w pkt 1. W tym celu zamawiający będzie miał prawo do przeprowadzenia kontroli na miejscu realizacji zamówienia oraz/lub do żądania od wykonawcy dowodów potwierdzających zgodność charakterystyki ekologicznej środków czystości stosowanych na potrzeby realizacji zamówienia z charakterystyką ekologiczną tych środków wskazaną w Planie Higieny.
3. Przeprowadzenie kontroli i jej wynik zostaną udokumentowane w protokole podpisanym przez przedstawiciela wykonawcy oraz przedstawiciela zamawiającego, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.
4. Dowodem akceptowanym na potrzeby kontroli, o której mowa w pkt 2. może być w szczególności posiadanie przez stosowane do realizacji zamówienia środki czystości do czyszczenia powierzchni twardych unijnego oznakowania ekologicznego Ecolabel, przyznanego zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. lub oznakowania równoważnego.
5. W przypadku braku oznakowania środków czystości unijnym oznakowaniem ekologicznym Ecolabel lub oznakowaniem równoważnym, wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia innych środków dowodowych, takich jak np. dokumentacja techniczna producenta/karta produktu wystawiona przez producenta lub zaświadczenie podmiotu uprawnionego do kontroli jakości – potwierdzających, że stosowane środki czystości nie zawierają substancji szkodliwych ponad wartości graniczne wskazane w kryterium oceny ofert.
6. Nieprzedłożenie wymaganych środków dowodowych w terminie wyznaczonym przez zamawiającego zostanie uznane za niewypełnienie zobowiązania, o którym mowa w pkt 1.
7. W przypadku niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w pkt 1. zamawiający naliczy karę umowną w wysokości wynagrodzenia brutto

(dotyczy ryczałtu miesięcznego) za każdy stwierdzony przypadek niewypełnienia ww. zobowiązania.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół z kontroli wykorzystania na potrzeby świadczenia usług sprzątania ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na

1. W kontroli uczestniczyli:

– ze strony zamawiającego:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

– ze strony wykonawcy:

.....
(imię i nazwisko) (stanowisko)

2. Wyniki kontroli:

- Wykonawca przedstawił dowód potwierdzający wykorzystanie na potrzeby świadczenia usług sprzątania ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych w postaci W związku z powyższym zamawiający potwierdza wykorzystanie na potrzeby świadczenia usług sprzątania ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych.
- Wykonawca nie przedstawił dowodu potwierdzającego wykorzystanie na potrzeby świadczenia usług sprzątania ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych. W związku z powyższym zamawiający stwierdza brak wykorzystania na potrzeby świadczenia usług sprzątania ekologicznych środków do czyszczenia powierzchni twardych.

Uwagi:.....

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

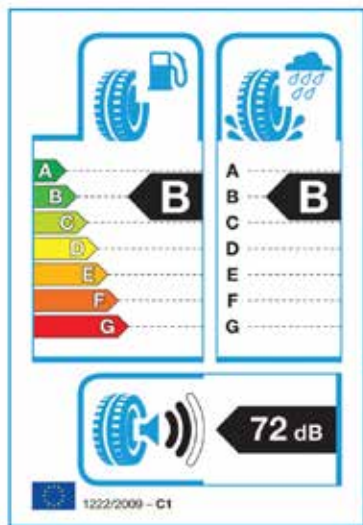
.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

3.5. Kryterium oceny ofert odnoszące się do klasy efektywności paliwowej opon

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Prezentowane w niniejszym przykładzie kryterium oceny ofert zamawiający może zastosować np. w zamówieniu na dostawę ogumienia letniego i/lub zimowego do pojazdów lub w zamówieniu na dostawę pojazdów. Możliwe jest także wykorzystanie tego kryterium w ramach zamówienia na usługi transportowe.

Na potrzeby prezentowanego przykładu przyjęto, że przedmiotem zamówienia jest dostawa opon, a przy formułowaniu kryterium oceny ofert skorzystano z parametrów technicznych opon, które wyspecyfikowane zostały w stosownej etykiecie przyznawanej na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów.

Na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 46, z późn. zm.) sprzedawane opony są klasyfikowane i etykietowane pod kątem efektywności paliwowej, przyczepności na mokrej nawierzchni oraz zewnętrznego hałasu toczenia.

Za parametry o charakterze środowiskowym w tym przypadku można uznać efektywność paliwową oraz zewnętrzny hałas toczenia opony i w oparciu o co najmniej jeden z tych wyznaczników można w ramach zamówienia publicznego ustanowić środowiskowe kryterium oceny ofert. W prezentowanym przykładzie odniesiono się do efektywności paliwowej opon.

❖ Przykładowe zapisy w dokumentacji zamówienia

Opis kryterium oceny ofert oraz sposobu jego oceny

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(Ś):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe – efektywność paliwowa opon (Ś)% punktów

Zamawiający przyzna za każdą oferowaną oponę punkty w zależności od jej klasy efektywności paliwowej, określonej zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 46, z późn. zm.):

klasa A – 15 punktów

klasa B – 10 punktów

klasa C – 8 punktów

klasa D – 5 punktów

klasa E – 0 punktów

Punktacja w ramach kryterium efektywności paliwowej zostanie ustalona według poniższego wzoru:

$$E = \frac{SP}{LO} \times \text{waga kryterium}$$

gdzie:

SP – suma punktów przyznanych wszystkim oponom (w każdej pozycji asortymentowej liczba punktów przyznanych danej oponie zostanie pomnożona przez przewidywaną do zakupu liczbę opon, a następnie zsumowana zostanie liczba punktów uzyskanych we wszystkich pozycjach wykazu asortymentowego)

LO – liczba opon wskazanych w wykazie asortymentowym

Zapisy w formularzu ofertowym

Lp.	Rozmiar opony	Przeznaczenie (Z– Zima/ L– Lato)	Producent	Data produkcji	Szanowana liczba szt.	Oferowana klasa efektywności paliwowej	Cena netto za szt.	Cena brutto za szt.
Suma wartości brutto								

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się do dostarczenia opon posiadających klasę efektywności paliwowej zgodną z klasą zadeklarowaną w formularzu ofertowym stanowiącym załącznik nr do umowy.
2. Dostarczone opony powinny mieć na bieżniku naklejkę zawierającą etykietę wskazującą m.in. klasę efektywności paliwowej zgodnie ze wzorem etykiety dla opon określonym w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów. W odniesieniu do każdej dostarczonej partii składającej się z jednej lub większej liczby identycznych opon, wykonawca może alternatywnie przedłożyć zamawiającemu drukowaną etykietę wskazującą ww. parametr.
3. Środki dowodowe wskazane w pkt 2 służą weryfikacji zgodności klasy efektywności paliwowej dostarczonych opon z klasą określoną przez wykonawcę w formularzu ofertowym.
4. W przypadku stwierdzonych na niekorzyść zamawiającego różnic w zakresie klasy efektywności paliwowej między dostarczonymi oponami, a oponami zaoferowanymi przez wykonawcę w formularzu ofertowym, wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości % wartości umowy za każdy przypadek naruszenia wymogów efektywności paliwowej opon.
5. Dostarczenie opon zostanie potwierdzone w protokole odbioru dostawy, którego wzór stanowi załącznik nr ... do umowy.

Załącznik nr ... do umowy

Protokół odbioru

Sporządzony dnia..... w na podstawie umowy nr z dnia dotyczącej realizacji zamówienia na dostawę opon

1. Zamawiający potwierdza (nie potwierdza)* dostarczenie opon zgodnie z ich klasą efektywności paliwowej określoną przez wykonawcę.

2. Zamawiający potwierdza, że wykonawca przedstawił (nie przedstawił)* zamawiającemu środki dowodowe na potwierdzenie klasy efektywności paliwowej opon.

Uwagi:.....

*Niepotrzebne skreślić

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
(przedstawiciel/e zamawiającego)

.....
(przedstawiciel/e wykonawcy)

3.6. Kryterium oceny ofert dotyczące efektywności energetycznej budynku

- ❖ **Przyjęte założenia dotyczące przedmiotu zamówienia warunkujące zastosowanie ww. kryterium oceny ofert jako związanego z przedmiotem zamówienia**

Prezentowane przykładowe kryterium oceny ofert może znaleźć zastosowanie we wszystkich zamówieniach na zaprojektowanie i (prze)budowę budynku użyteczności publicznej.

Opis przedmiotu zamówienia w przypadku tego rodzaju zamówień, zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy Pzp, sporządzany jest za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego. Zawiera on wskazanie przeznaczenia budynku oraz stawiane mu m.in. wymagania techniczne i funkcjonalne. Wymagania techniczne obiektu są określane z uwzględnieniem przepisów techniczno-budowlanych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202), w tym minimalnych wymagań

dotyczących oszczędności energii (tj. wskaźnika zapotrzebowania na energię pierwotną EP wyrażonego w kWh/(m²rok)) oraz izolacyjności cieplnej (opartej na współczynniku przenikania ciepła $U_{C(max)}$).

Na potrzeby prezentowanego przykładu przyjęto zatem, że w ramach kryteriów oceny ofert, zamawiający będzie punktował osiągnięcie wyższego niż wskazano w opisie przedmiotu zamówienia poziomu charakterystyki energetycznej budynku w oparciu o wskaźnik zapotrzebowania na energię pierwotną.

Wskaźnik EP [kWh/(m²rok)] – określa roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, a w przypadku budynków użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, gospodarczych i magazynowych – również do oświetlenia wbudowanego, obliczony według przepisów dotyczących metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynków, mniejszy od wartości granicznych określonych w § 329 rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.),

Współczynnik przenikania ciepła UC(max) [W/(m² · K)] – określa wymagania izolacyjności cieplnej dla przegród oraz wyposażenia technicznego budynku lepsze od wartości granicznych określonych w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.

Zamawiający przyjmuje następującą wagę punktową dla kryterium środowiskowego(Ś):

Kryterium	Znaczenie procentowe	Maksymalna ilość punktów jakie może otrzymać oferta
Kryterium środowiskowe (Ś) – roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz oświetlenia wbudowanego – wskaźnik EP% punktów

Wskaźnik EP [kWh/m²*rok] – wskaźnik określający roczne obliczeniowe zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną do ogrzewania, wentylacji, chłodzenia, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz oświetlenia wbudowanego, o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422, z późn. zm.).

Roczne zapotrzebowanie na nieodnawialną energię pierwotną EP obliczane jest zgodnie z wzorem:

$$EP = EP_{H+W} + \Delta EPC + \Delta EPL \text{ [kWh/(m}^2 \cdot \text{rok)]}$$

gdzie:

EP_{H+W} – częściowa wartość wskaźnika EP na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej,

ΔEPC – częściowa wartość wskaźnika EP na potrzeby chłodzenia,

ΔEPL – częściowa wartość wskaźnika EP na potrzeby oświetlenia.

Zamawiający oceniając ofertę przyjmie poniższe zasady punktowania:

„WSKAŹNIK EP” [kWh/m ² * rok]	Punktacja
x (wartość określona w OPZ)	0 pkt
od (x– 5) do (x – 1) pkt (25% punktów w ramach kryterium)
od (x– 10) do (x – 6) pkt (50% punktów w ramach kryterium)
od (x– 15) do (x – 11) pkt (75% punktów w ramach kryterium)
od (x– 20) do (x – 16) pkt (100% punktów w ramach kryterium)

Zapisy w formularzu ofertowym

Przystępując do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zaprojektowanie i (prze)budowę budynku użyteczności publicznej deklaruję (deklarujemy)*:

- osiągnięcie mniejszego rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP. Średnią wartość arytmetyczną wskaźnika EP dla budynku wyniesienie [kWh/(m² * rok)].**
- deklaruję (deklarujemy)* osiągnięcie rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną EP na poziomie wskazanym przez zamawiającego w OPZ.

W przypadku, gdy wykonawca nie zaznaczy, żadnego z kwadratów lub zaznaczy więcej niż jeden kwadrat, zamawiający przyjmie, że wykonawca nie deklaruje poprawy charakterystyki energetycznej budynku w zakresie zapotrzebowania na energię pierwotną, a w ramach przedmiotowego kryterium otrzyma 0 punktów.

* Niepotrzebne skreślić

** Należy podać średnią wartość arytmetyczną wskaźnika EP dla budynku z zaokrągleniem do pełnych jednostek w górę.

Zapisy do umowy w sprawie zamówienia publicznego

1. Wykonawca zobowiązuje się zapewnić, że średnia arytmetyczna zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną budynku będącego przedmiotem zamówienia zgodnie z ofertą wykonawcy osiągnie w roku poziom wskaźnika EP równy [kWh/(m² * rok)]
2. W przypadku osiągnięcia wyższego zapotrzebowania na energię pierwotną (na podstawie wskaźnika EP) potwierdzonego w ramach świadectwa charakterystyki energetycznej budynku⁴², które sporządzi uprawniona osoba ujęta w wykazie osób uprawnionych do sporządzania świadectw charakterystyki energetycznej w ramach Centralnego rejestru charakterystyki energetycznej budynków⁴³, wykonawca zobowiązuje się do zapłaty kary umownej w wysokości..... złotych (ewent. w wysokości ...% wynagrodzenia brutto).

⁴² Wzór świadectwa określa rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (Dz. U. poz. 376).

⁴³ O którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. z 2017 r. poz. 1498).

4. Podsumowanie

Niniejsza publikacja opisuje prawne możliwości oraz praktyczne sposoby formułowania kryteriów oceny ofert o charakterze społecznym i środowiskowym. Zawiera przy tym przykładowe zapisy, które możecie Państwo bezpośrednio zastosować w przyszłych postępowaniach o udzielenie zamówienia, zarówno w odniesieniu do formy opisanie kryterium oceny ofert, jak i sposobu ustanowienia w jego ramach punktacji. Dodatkowo w publikacji ujęto praktyczne zapisy na potrzeby formularzy ofertowych wykonawców oraz zapisy umowne określające uprawnienia kontrolne i sankcyjne zamawiającego względem wykonawcy realizującego zamówienie.

Mamy nadzieję, iż publikacja ta zachęci Państwa do częstszego uwzględnienia aspektów społecznych lub środowiskowych w ramach kryteriów oceny ofert oraz przekona do wprowadzania do umów w sprawie zamówień publicznych takich mechanizmów kontrolnych, które zagwarantują wykonanie zamówienia zgodnie z wymogami określonymi na etapie postępowania przetargowego.

Publikacja została opracowana w ramach projektu „Efektywne zamówienia publiczne – wzmocnienie potencjału administracji”.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.18: Wysokiej jakości usługi administracyjne, w latach 2017- 2018.

ISBN: 978-83-88686-66-5

Warszawa 2018